

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategia 2005–2008

Osaamisen ja yrittäjyyden luovaa kipinöintiä

TAHTOTILA:

Etelä-Pohjanmaa on kansainvälisesti
kiinnostava ja kilpailukykyinen, hyvinvointia ja
yrittäjyyttä tietoyhteiskunnassa
kehittävä maakunta

20.9.2005

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja
koulutuksen aluestrategia 2005–2008

Osaamisen ja yrittäjyyden luovaa kipinöintiä

TAHTOTILA:

Etelä-Pohjanmaa on kansainvälisesti
kiinnostava ja kilpailukykyinen, hyvinvointia ja
yrittäjyyttä tietoyhteiskunnassa
kehittävä maakunta

20.9.2005

Sisällys

A TOIMENPIDEOSA

1 Johdanto	5
1.1 Toimeksianto	5
1.2 Aluestrategian päivityksen 2005–2008 organisointi	5
2 Aluestrategian 2005–2008 tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi	7
2.1 Tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen ja priorisointi	7
Tavoite 1: Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkoston (Epanet) toinen vaihe	7
Tavoite 2: Tutkintotavoitteisen koulutuksen laadun vahvistaminen yhteistyötä lujittamalla	8
Tavoite 3: Verkostoituneen korkea-asteen aikuiskoulutusjärjestelmän luominen	8
Tavoite 4: Oppimiskeskuksen ja korkeakoulukirjaston kehittäminen	9
Tavoite 5: Kansainvälistymisen lisääminen	9
Tavoite 6: Kilpailukykyisen innovaatioympäristön luominen	10
3 Allekirjoitukset	
Yliopistot ja ammattikorkeakoulu	11
Kehittäjäorganisaatiot ja alueelliset toimijat	12

B LIITEOSA

4 Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategian tavoitteiden tausta	13
4.1 Etelä-Pohjanmaa toimintaympäristönä	13
4.2 Tutkimustoiminnan kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla	14
4.3 Maisterikoulutukset ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat koulutukset	16
4.4 Verkostoitunut avoin korkea-asteen aikuiskoulutus	18
4.5 Oppimiskeskuksen ja korkeakoulukirjaston kehittäminen	23
4.6 Kansainvälisyyden edistäminen	25
4.7 Kilpailukykyisen innovaatioympäristön luominen	27
Liitteet	33

Osaamisen ja yrittäjyyden luovaa kipinöintiä

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategia 2005–2008

1 Johdanto

1.1 Toimeksianto

Yliopistot ja ammattikorkeakoulu laativat yhteiset alueelliset koulutuksen ja tutkimuksen strategiaansa ensimmäisen kerran syksyllä 2002. Etelä-Pohjanmaan kahdeksankohtainen toimenpideohjelma korkea-asteen tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatioympäristön kehittämiseksi 2003–2006 valmistui tammikuussa 2003. Opetusministeriö antoi uuden toimeksiannon aluestrategioiden päivittämiseksi 8.6.2004.

Opetusministeriön toimeksiannon mukaan strategiat on laadittava vähintään maakuntatasolla. Päivityksessä on otettava huomioon uudemmat valtakunnalliset päätökset ja linjaukset. Valmistelussa on huolehdittava siitä, että maakunnan kehittäjäorganisaatioiden näkemykset tulevat kuulluiksi. Esimerkiksi osaamiskeskus- ja aluekeskusohjelmat on otettava huomioon. Aluestrategiassa on määriteltävä alueen vahvuudet, osaamirakenteet ja painoalueet. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työnjakoa ja yhteistyötä on tarkasteltava keskinäisen täydentävyyden periaatteen näkökulmasta. Koulutustarjontaa on suunnattava siten, että se vahvistaa korkeakoulusektoreiden erilaisia profiileja ja ottaa huomioon olemassa olevan tarjonnan. Edelleen on tarkasteltava verkostoitumista muiden toimijoiden kanssa ja kansainvälisesti.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaisuuden suunnittelussa on otettava huomioon esim. elinikäinen oppiminen, osaamisen siirto, maakuntakorkeakouluhankkeet sekä korkeakoulujen uusi tutkintorakenne. Strategiassa on nimettävä ja priorisoitava kolme tärkeintä hanketta ja määriteltävä niiden rahoituskehitykset.

Opetusministeriö pyrkii osoittamaan hankerahoitusta strategioiden keskeisille hankkeille ja palkitsemaan erikseen 1–2 parhaana pitämäänsä strategiaa. Aikaa strategian valmistumiseen on varattu 30.9.2005 saakka.

1.2 Aluestrategian päivityksen 2005–2008 organisointi

Valmisteluryhmä

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategian 2005–2008 valmistelussa on noudatettu edelliseltä strategiakerrokselta tuttua kahden valmistelukokoonpanon järjestelyä. Organisaatioita pyydettiin nimeämään edustajansa kahteen valmisteluryhmän kokoonpanoon.

Ryhmien jäsenet olivat:

	Laajempi kokoonpano	Suppeampi kokoonpano
Helsingin yliopisto	Mauno Kosonen	Sami Kurki
Sibeliuksen Akatemia	Hannu Apajalahti (varalla Vesa Kurkela)	Seppo Sepponen
Tampereen tekn. yliopisto	Tiina Äijälä	Tiina Äijälä
Tampereen yliopisto	Mauri Pimiä	Niina Hietaniemi-Virtanen
Vaasan yliopisto	Matti Jakobsson	Tuomas Rouhunkoski
Seinäjoen yliopistokeskus	Juha Alarinta	Juha Alarinta
SeAMK	Tapio Varmola,	Jouni Niskanen, Tapio Varmola
Etelä-Pohjanmaan liitto	Esa Latva-Rasku	Seppo Rinta-Hoiska

E-P:n korkeakouluyhdistys	Helena Tiilikainen	Sulevi Riukulehto
E-P:n TE-keskus	Raimo Harjunen	
E-P:n sairaanhoitopiiri	Hannu Puolijoki	
L-S:n lääninhallitus	Maria-Terttu Hautanen–Jokela	
Seinäjoen kaupunki	Mikko Pukkinen	Erkki Välimäki
Seinäjoen osaamiskeskus	Jukka Lähteenkorva	
ePohjanmaa-ako	Leena Perämäki	
Suupohjan ako	Jorma Rasinmäki	

Valmisteluryhmän puheenjohtajana toimi Vaasan yliopiston rehtori Matti Jakobsson, suppeamman kokoonpanon puheenjohtaja oli Erkki Välimäki. Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen yliopistokeskus osallistuivat strategian kustannuksiin palkkaamalla kaksi sihteeriä. Sihteereiksi kutsuttiin Sulevi Riukulehto Seinäjoen yliopistokeskuksesta ja Taru Kiuru Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Lisäksi Seinäjoen kaupunki myönsi strategian valmisteluun määrärahan. Valmisteluryhmän työskentelyaikataulu on liitteessä 1.

Vastuuhenkilöt ja tavoiteryhmät

Valmisteluryhmä asetti kuusi tavoiteryhmää, joiden tehtävänä oli työstää strategian hankeaihoita valituilta toimenpidekokonaisuuksilta. Kullekin tavoitealueelle nimettiin 1–3 vastuuhenkilöä, jotka täydensivät ryhmäänsä tarvittaessa muilla asiantuntijoilla. Vastuuhenkilöiden valinnassa hyödynnettiin jo edellisen seurantaryhmän asettamia vastuuhenkilöitä (liite 2).

Aluestrategian juurruttamista Suomen korkeakoulupoliittiseen ja Etelä-Pohjanmaan elinkeinoelämän kontekstiin syvennettiin perehtymällä viimeaikaisiin ohjelma- ja kehittämissasiakirjoihin sekä hallinnollisiin päätöksiin (liite 3). Tulokset purettiin kahdessa valmisteluryhmän kokoontumisessa.

Elinkeinoelämän haastattelukierros

Vuonna 2003 valmistuneen strategian valmistelun yhteydessä suoritettiin mittava korkeakoulu- ja maailman haastattelukierros. Nyt pidettiin tarkoituksenmukaisimpana suunnata teemahaastattelukierros maakunnan elinkeinoelämälle. Tämä sopi hyvin myös strategian tehtäväksi antoon. Elinkeinoelämän teemahaastattelut toteutettiin 5.4.–25.5.2005. Haastateltavaksi valittiin kahdeksan eri työ- ja elinkeinoalojen keskeistä edustajaa siten, että mukana olisivat kaikki maakunnan päätoimialat ja myös kolmannen sektorin ja sivistystoimen edustus. (Liite 4)

Suurin osa haastatelluista teki jatkuvaa ja monipuolista yhteistyötä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa. Suurin osa tunsikin myös Epanet-professoriverkoston toimintaa, ja osa oli yhteistyössä Seinäjoen yliopistokeskukseen kuuluvien yliopistojen kanssa. Yhteistyötä korkeakoulujen kanssa tehtiin kuitenkin enemmän koulutussektorin kautta kuin tutkimus- ja kehitystoiminnassa. Jatkossa t&k-yhteistyön kehittäminen on tärkeää, sillä yrityksillä on vain harvoin resursseja omaan tutkimusyksikköön.

Kaikissa haastatteluissa tärkeänä kehittämiskohteena nousi kansainvälistymisen edistäminen. Kansainvälisyyden edistäminen kattaa mm. kohdennetun kansainvälisen tutkimustiedon tuomisen alueelle, valmistuvien opiskelijoiden vahvat kansainvälisyystaidot ja yritysten vientiosaamisen tukemisen.

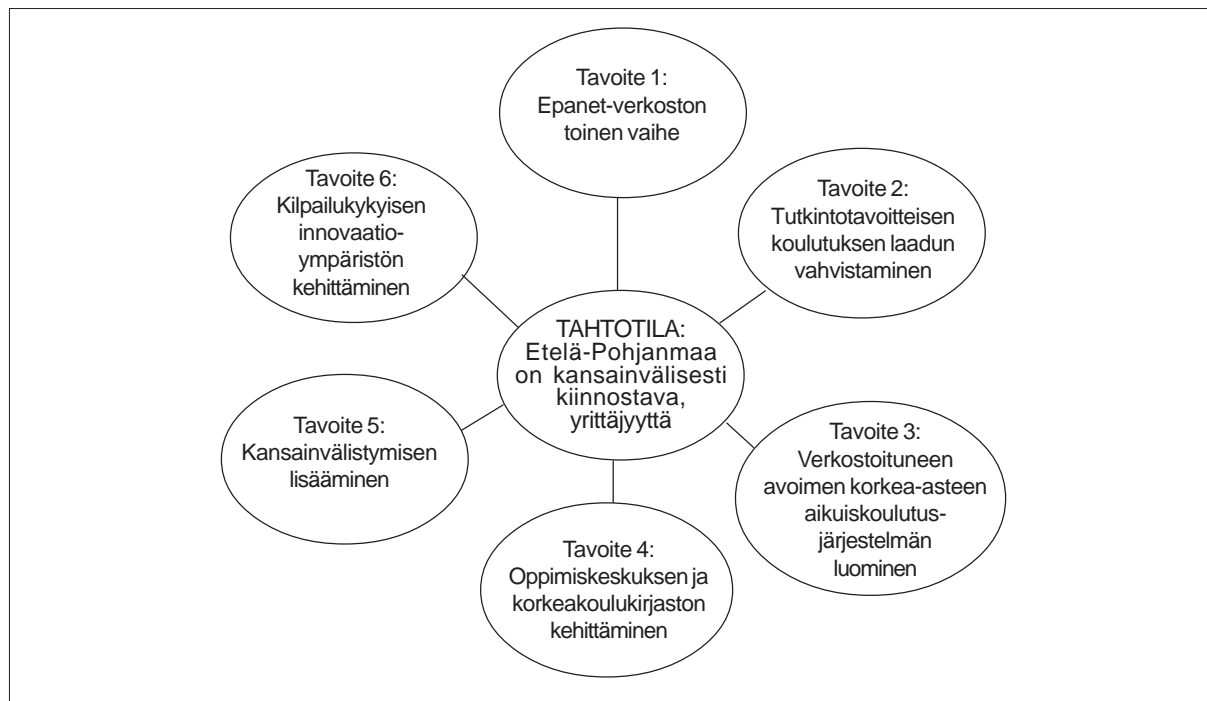
Aikuiskoulutuksen osalta esitettiin korkeakoulujen aikuiskoulutuksen tarjonnan kokoamista samoihin kansiin. Koulutusta pidettiin määrällisesti riittävänä. Odotuksia kohdistettiin yrityksille räätälöitävien kokonaisuuksien kehittämiseen.

Kokonaisuudessaan todettiin, että alueen kehittämistä tehdään oikein valituilla aloilla. Yksittäisinä esityksinä uusista avauksista tuotiin esiin kulttuuriyrittäjyyden kehittäminen, vahvasti kasvussa olevan elintarvikealan näkökulman huomioiminen, muovialan koulutuksen tarpeet myös korkeasteella ja parantaminen toisen asteen koulutuksessa sekä liiketoimintaosaamisessa erityisesti projektijohtamisen taitojen kouluttaminen.

2 Aluestrategian 2005–2008 tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

2.1 Tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen ja priorisointi

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategian valmisteluryhmä asettaa kaudelle 2005–2008 kuusi tavoitetta ja esittää toteutettavaksi niihin liittyvät toimenpide-ehdotukset.

Hankkeiden toteutuksessa priorisoidaan seuraavia hankkeita:

1. Epanet 2
2. Ylempien korkeakoulututkintoon johtavien koulutusohjelmien toteuttaminen
3. eOppimiskeskuksen ja yritysten yhteinen eLearning -teemavuosi

Tavoite 1. Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkoston (Epanet) toinen vaihe

Vuoteen 2008 mennessä käynnistetään verkoston toinen vaihe. Kansainvälistä yhteistyötä lisätään sekä verkoston roolia alueellisessa innovaatioverkostossa ja innovaatioiden synnyssä vahvistetaan. Rahoitusmallista tehdään yksinkertaisempi ja pitkäjänteisempi. Rahoitus perustuu maakunnan ja valtion yhteistyöhön. Yhteistyöstä tehdään uusi ohjelmasuunnitelma, jossa huomioidaan sekä alueen, ammattikorkeakoulun että yliopistojen tavoitteet. Toiminnan liittyminen yliopistojen muuhun toimintaan täsmennetään. Valtion erillisrahoitusta käytetään verkoston toiminnallisen rungon palkkaukseen.

HANKE:

Epanetin toiminnan pitkäjänteistäminen. Epanetin kehitystyön jatkaminen ns. Triple Helix -yhteistyönä (yritysten, korkeakoulujen ja julkisen hallinnon tiiviillä yhteistyöllä), pitkäjänteisyyden lisääminen ja toiminnan dynaamisuuden säilyttäminen. Uusien vuorovaikutusmuotojen kehittäminen elinkeinoelämän, yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun välille.

Epanet 2 -hankkeen kustannuksista maakunnan panostus on 1,5 M€, valtion rahoitusosuus 1,4 M€ / vuosi.

Tavoite 2. Tutkintotavoitteisen koulutuksen laadun vahvistaminen yhteistyötä lujittamalla

Suunnitelmallisuus ja suunnitteluvaiheeseen panostaminen luo pohjan korkealaatuiselle koulutukselle.

A) Tutkintotavoitteellinen koulutus suunnitelmalliseksi

Seamkilla on vuoteen 2008 mennessä kuusi vakinaistettua ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävää ohjelmaa, joissa opiskelee 150 opiskelijaa vuosittain. Kansainvälisiä kaksoistutkintoja kehitetään sekä Bachelor- että Masters-tasolla.

Seinäjoen yliopistokeskuksessa on korkealaatuisia, profiililtaan pysyväisluonteisia, valtakunnallisia maisterikoulutuksia ja alueen työelämätarpeisiin vastaavia vaihtuva-alaisia maisterikoulutuksia, joiden rekrytointipohja on vahvasti alueellinen. Tavoitteena on, että vuoteen 2012 mennessä Seinäjoen yliopistokeskuksen maisterikoulutuksista valmistuu 100 maisteria vuodessa.

Jatkokoulutusmahdollisuuksia kehitetään kansallisesti ja kansainvälisesti.

B) Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteistyön syventäminen

Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteistyö profiloituu erityisesti liiketoimintaosaamisessa ja johtamisessa. Näissä Etelä-Pohjanmaan kannalta tärkeissä teemoissa yhdistetään voimavaroja, jotta alueelle saadaan riittävästi koulutuksen ja liiketoimintaosaamisen pysyviä asiantuntijoita. Yhteistyössä pyritään osaamisen kumuloitumiseen ja resursien yhteiskäyttöön sekä vältetään päällekkäisyyksiä.

HANKE:

Tavoitteessa esitettyjen tutkintotavoitteiden mukaisten ylempiin korkeakoulututkintoon johtavien koulutusohjelmien toteuttaminen suunnitellusti yhteisellä foorumilla, esim. yrittäjyyttä edistävän tutkintokoulutuksen sisältöjen kehittäminen.

Jokaisen toteutettavan tutkintotavoitteisen koulutuksen rahoitus suunnitellaan erikseen. Toteutukseen käytetään mahdollisuuksien ja tarkoituksenmukaisuuden mukaan eri rahoituslähteitä (kansalliset, alueelliset, EU:n rahoitusvälineet). Tavoitteessa mainitun maisterikoulutuksen (100 kpl) kokonaiskustannukset ovat 3 M• ja tavoitteessa mainitun ylempään amk-tutkinnon (150 kpl) kustannukset 1 M• / v.

Tavoite 3. Verkostoituneen avoimen korkea-asteen aikuiskoulutusjärjestelmän luominen

Luodaan ja toteutetaan järjestelmä verkostoituneen korkea-asteen aikuiskoulutuksen kehittämiseksi yhteisellä foorumilla Etelä-Pohjanmaalla. Lähtökohtana tarkastelulle ovat opiskelijälähtöisyys sekä mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen. Toimintamallissa korkea-asteen aikuiskoulutusta kehitetään kolmella rinnakkaisella koordinaatioalueella, joissa koulustoimijoiden työnjako ja profiloituminen tulevat huomioon otetuiksi (yliopistojen yksiköt, ammattikorkeakoulu yksikköineen, vapaan sivistystyön organisaatiot). Koordinointia kehitetään kahdella tasolla: 1. kunkin koordinaatioalueen sisällä 2. kaikkien koordinaatioalueiden kesken.

Keitetään korkea-asteen aikuiskoulutusorganisaatioiden yhteistoimintaa ja suunnitelmallisuutta tavoitteena alueen koulutustarpeet huomioon ottava, opiskelijaa palveleva yksinkertainen toimintamalli. Luodaan korkea-asteen aikuiskoulutukselle yhteinen opiskelijapalvelu, joka sisältää tiedotus-, markkinointi- ja ilmoittautumisjärjestelmät ja yhteistyön opinnonohjauksen järjestämisessä.

Vahvistetaan yhteistyötä koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Luodaan avoimen yliopisto-opetuksen tukipalvelu, jonka avulla opiskelija voi koota opintonsa eri koulutusorganisaatioiden tarjonnasta. Avoimen ammattikorkeakoulun palvelut suunnitellaan tutkintotavoitteista koulutusta tukevaksi. Tuotetaan opinto-kokonaisuuksia suunnitellusti osaksi ylempiä amk-opintoja, maisteriopintoja ja tohtoriopintoja. Tarjotaan suunniteltu avoin väylä kandidaatiksi ja maisteriksi.

HANKE:

Kahdentasoisien koordinoinnin kehittäminen ja toteuttaminen, sisältönä esim. vuorovaikutuksen lisääminen yritysten suuntaan ja avoimen korkeakouluopintojen yhteisen neuvonnan kehittäminen. Perustetaan tarvittavat tehtävät kullekin koordinaatioalueelle.

Hanke rahoitetaan ensisijassa alueellisin kehittämisarvoilla.

Tavoite 4. Oppimiskeskuksen ja korkeakoulukirjaston kehittäminen

Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskuksen toimintaa kehitetään aloittamalla virtuaaliopetuksen pedagogiikan tutkimus, maisterikoulutus ja täydennyskoulutus ammattikorkeakoulun, alueen yliopistoyksiköiden sekä kasvatustieteellisen tiedekunnan yhteistyönä. Vahvistetaan yritys-yhteistyötä soveltamalla eOppimiskeskuksen virtuaaliopetusmenetelmien osaamista maakunnan yritysten tarpeisiin. Kehitetään Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskuksen pysyvämpi hallinnollinen ratkaisu Seinäjoen korkeakoulukirjaston yhteyteen.

Seinäjoen korkeakoulukirjastoa kehitetään yhdistämällä eri korkeakouluyksiköiden kokoelmat yhteen yhteiseen kokoelmaan. Yliopistokeskuksen ja SeAMKin tietojärjestelmäyhteistyötä lisätään sekä e-aineistotietokantojen että kirjallisen materiaalin käytettävyyden lisäämiseksi. Lisätään yliopistokeskuksen kaikkien yksiköiden osallistumista Seinäjoen korkeakoulukirjaston päätöksentekoon ja resurssointiin.

HANKKEET:

- 1) Virtuaaliopetuksen pedagogiikan tutkimus- ja koulutusryhmän perustaminen Seinäjoelle. Hankkeen kustannukset ovat noin 95 000 € / vuosi (professori) ja 80 000 € / v (erikoistutkija). Rahoitus voidaan järjestää opetusministeriön kanssa sopimalla amk:n tavoite- ja tulosneuvotteluissa tai osittain hankerahoituksella.
- 2) eOppimiskeskuksen ja alueen yritysten kanssa yhteistyössä toteutettava eLearning -teemavuosi 2007. Hankkeen kustannukset ovat n. 150 000 €, ja se toteutetaan hankerahoituksella.
- 3) Seinäjoen korkeakoulujen kirjastokokoelmien yhdistäminen ja tietojärjestelmien käytön yhtenäistäminen sekä niihin liittyvät tarvittavat hallinnolliset toimenpiteet. Hankkeen kustannukset ovat 50 000 €, ja sen rahoitetaan korkeakoulujen omista budjeteista.

Tavoite 5. Kansainvälistymisen lisääminen

Kansainvälisyyden lisääminen ja syventäminen otetaan tärkeäksi strategiseksi kehittämis-kohteeksi yliopistokeskuksen yksiköiden ja ammattikorkeakoulun toiminnassa. Kansainvälisen toiminnan valmiudet ovat uuden henkilöstön rekrytoinnissa keskeisiä rekrytointikriteerejä. Tuetaan henkilöstön kansainvälistymistaitojen kehittymistä käynnistämällä mm. kansainvälisyyskoulutuksia, ja luodaan kansainvälisten hankkeiden valmistelussa tarvittava riskirahoitusjärjestelmä.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulun sekä yritysten ja julkisten organisaatioiden kansainvälistä yhteistoimintaa tiivistetään merkittävästi. Tavoitteena on vuosittain useita kymmeniä kansainvälisiä hankkeita, joissa on mukana sekä eteläpohjalaisia yrityksiä että yliopis-

tokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yksiköitä. Tutkintoon valmistuvien kansainvälistymisen valmiuksia nostetaan uudelle tasolle.

Asiantuntijat ja yksiköt osallistuvat aktiivisesti suomalaiseen kehityspolitiikkaan. Henkilöstön asiantuntemusta käytetään hyväksi käynnistettäessä EU:n, Maailmanpankin ym. rahoittamia kehitysohjelmia, jotka voivat pitää sisällään sekä kehittämis- että koulutushankkeita. Tuotteistetaan eteläpohjalaistoimijoiden kansainvälinen asiantuntijuus vientituotteeksi.

Kansainvälistä liikkuvuutta ja työmarkkinoiden toimintaa tuetaan mm. lisäämällä ulkomaiden tutkinto-opiskelijoiden, yhteis- ja kaksoistutkintojen, vieraskielisen opetuksen, kesäkoulujen ja opetussuunnitelmien kansainvälistämisen osuutta. Rakennetaan Seinäjoelle viihtyisiä ja toimiva palveluympäristö kansainvälisille opiskelijoille ja asiantuntijoille.

HANKKEET

- 1) Pk-yritysten ja korkeakouluyksiköiden kansainvälistymistä kehittävien yhteishankkeiden katalysointi esim. 7. pui-teohjelman rahoituslähteisiin pääsemiseksi.
- 2) Kansainvälisten tutkimusasiamiesten verkoston luominen lähimaakuntien kesken.

Tavoite 6. Kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittäminen

Koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan organisaatioiden yhteistyötä syvennetään ja laajennetaan kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittämiseksi. Innovaatioympäristö muodostuu Seinäjoki Science Parkin ydinalueesta sekä sen maakunnallisesta verkostoitumisesta.

Innovaatioympäristöä kehitetään vuorovaikutteisena, yrittäjyyttä ja yritystoimintaa tukevana ympäristönä. Yritysten ja välittäjäorganisaatioiden yhteistyöllä parannetaan yritysten mahdollisuuksia soveltavan tutkimustiedon ja koulutuspalvelujen käyttöön.

Innovaatioympäristön kilpailukykyä edistetään innovaatioympäristön asumis- ja työympäristön viihtyvyyttä, palveluja, kulttuuritoimintoja ja liikenneratkaisuja parantamalla.

Innovaatioympäristön kilpailukyky ja tuloksellisuus arvioidaan.

Tavoitetta toteutetaan mm. aluekeskusohjelman ja osaamiskeskusohjelman osina. Seinäjoen aluekeskusohjelma vastaa kaikkien aluekeskusohjelmien innovaatioympäristön koordinoinnista.

HANKKEET:

- 1) Seinäjoki Science Parkia kehitetään kansallisesti merkittävänä innovaatioympäristönä. SSP verkostoituu maakunnallisesti sekä kansallisesti ja kansainvälisesti. Erityisesti maakuntatasolla kirkastetaan innovaatio toimijoiden keskinäistä työnjakoa ja profiilia.
Toteutus ja rahoitus: Toteutuksesta vastaavat SSP:n alueen toimijat ja niiden verkostot sekä Seinäjoen kaupunki. Rahoituksessa hyödynnetään mm. kansallisen aluepolitiikan ohjelmaperustaista rahoitusta.
- 2) Kansallisen hyvän innovaatioympäristön toimintamallinen kehittäminen. Seinäjoen seudun aluekeskusohjelma koordinoi kansallista teemaohjelmaa, jossa yhteistyössä kehitetään 25 suomalaisen kaupunkialueen innovaatio ympäristöjä. Innovaatioympäristöihin kohdistuvaa tutkimus- ja kehitystyötä tehdään nykyisen teemaohjelmakauden aikana mutta myös sen jälkeen.
Toteutus ja rahoitus: Seinäjoen kaupunki ja Seinäjoen teknologiakeskus vastaavat hankkeen hallinnoinnista ja koordinoinnista. Yhteistyössä mukana 25 kaupunkiseutua sekä SM, SITRA, OPM ja KTM.

3 Allekirjoitukset

Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategia 2005–2008. Osamisen ja yrittäjyyden luovaa kipinöintiä.

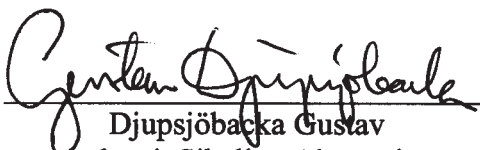
Yliopistot ja ammattikorkeakoulu

Jakobsson Matti
rehtori, Vaasan yliopisto
valmisteluryhmän puheenjohtaja

Niiniluoto Ilka
rehtori, Helsingin yliopisto

Djupsjöbacka Gustav
rehtori, Sibelius-Akatemia

Varantola Krista
rehtori, Tampereen yliopisto

Eriksson Jarl-Thure
rehtori
Tampereen teknillinen yliopisto

Varmola Tapio
rehtori, Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kehittäjäorganisaatiot ja alueelliset toimijat

Latva-Rasku Esa
maakuntajohtaja,
Etelä-Pohjanmaan liitto

Harjunen Raimo
johtaja,
Etelä-Pohjanmaan TE-keskus

Hautanen-Jokela Maria-Terttu
kouluneuvos,
Länsi-Suomen lääninhallitus

Puolijoki Hannu
johtajaylilääkäri,
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

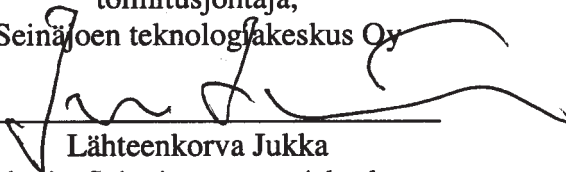
Riukulehto Sulevi
toiminnanjohtaja,
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistys ry

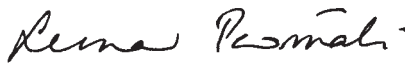
Rasimäki Jorma
kaupunginjohtaja, Seinäjoen kaupunki

Kantonen Hannu
toimitusjohtaja,
Seinäjoen teknologakeskus Oy

Lähteenkorva Jukka
johtaja, Seinäjoen osaamiskeskus

Perämäki Leena
ohjelmapäällikkö,
Seinäjoen seudun aluekeskusohjelma

Vesiluoma Timo
ohjelmapäällikkö,
Kauhajoen seudun verkostopilotti

4 Etelä-Pohjanmaan korkea-asteen tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategian tavoitteiden tausta

4.1 Etelä-Pohjanmaa toimintaympäristönä

Etelä-Pohjanmaa on 26 kunnasta muodostuva 195 000 asukkaan maakunta. Etelä-Pohjanmaan väkiluku kasvoi vuonna 2004 ensimmäistä kertaa 11 vuoteen. Myös maakunnan työpaikkamäärä 77 400 kasvoi jo toisena vuotena peräkkäin.

Maakunta on kuulu erityisesti yrittäjyydestään, viljavasta maaseudustaan ja monipuolisesta kulttuuritarjonnastaan. Maa- ja metsätalouden työpaikkamäärä ja -osuus ovat maakunnista toiseksi korkeimmat Suomessa. Samoin yritystoimipaikkamäärä on Ahvenanmaan jälkeen Suomen suurin suhteutettuna asukasmäärään. Tärkeimpiä toimialoja ovat elintarvike-, metalli- ja puutoimialat. Uutena ja kehittyvänä toimialana ovat informaatioteollisuuden sovellukset. Tällä hetkellä t&k-menot ovat Etelä-Pohjanmaalla maakunnista toiseksi pienimmät. Tämä johtunee osin maan kolmanneksi alhaisimmasta väestön koulutustasosta. Etelä-Pohjanmaalla oli yli 15 vuotta täyttäneestä väestöstä tutkinnon suorittaneita vuonna 2003 57,4 %.

Seinäjoki on Etelä-Pohjanmaan maakuntakeskus ja samalla myös yksi Suomen voimakkaimmin kasvavista alueellisista keskuksista. Seinäjoen teknologia- ja innovaatiokylän osaamisaloja ovat älytekniikka, elintarvikeala sekä terveysteknologia. Kylässä toimivat osaamisen avaintoimijat: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen yliopistokeskus sekä Seinäjoen seudun osaamiskeskus. Seinäjoen ammattikorkeakoulu on keskeinen koulutusorganisaatio ja koulutuspolitiikan suuntaaja. Seinäjoen yliopistokeskus on viiden Seinäjoella toimivan yliopiston yhteistyöorganisaatio. Seinäjoen seudun osaamiskeskukseen kuuluvat elintarvikealan sekä älytekniikan osaamisalat. Kaikki avaintoimijat tekevät erinomaista yhteistyötä myös Seinäjoen seudun yritysten kanssa. Niiden toiminnassa näkyvät sekä alueen yritysten osaamistarpeet että kehittämistoiveet. Toimijoita yhdistävät erityisesti teknologia- ja innovaatiokylä *Seinäjoki Science Park* sekä Epanet-tutkimusprofessoriverkosto. Epanet-hankkeisiin kuuluu 16 tutkimuspainotteista professuuria, joiden tutkimusaloina ovat liiketoimintaosaaminen, informaatioteknologia, elintarvikeala, taitoteknologia sekä alueet ja hyvinvointi.

Taulukko 4.1. Etelä-Pohjanmaan tunnuslukuja.

Etelä-Pohjanmaa: Tulevaisuus on osaamisessa	
Asukkaat (2004):	194 039
Työllinen työvoima (2002):	alkutuotanto 11,5 %, jalostus 28,2 % ja palvelut 57,6 %
Koulutustaso (2002):	keskiaste 38 %, korkea-aste 18,6 % ja ei peruskoulun jälkeistä tutkintoa 43,4 %
Yritystoiminta (2002):	10 498 kpl
Aktiivimaatilat (2002):	8 482 kpl

4.2 Tutkimustoiminnan kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla

Korkeakoulujen yhteistyötä Etelä-Pohjanmaalla: tutkimusverkosto Epanet

Etelä-Pohjanmaan tutkimusverkosto Epanet on Etelä-Pohjanmaalla toimiva suomalaisten korkeakoulujen yhteistyöverkosto. Sen toteutus aloitettiin vuonna 2000. Verkostoon kuuluvat Helsingin yliopisto, Sibelius-Akatemia, Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Vaasan yliopisto ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Ne muodostavat verkoston, jonka toteutusta ohjaa ohjelmiasopimus. Sen ovat allekirjoittaneet korkeakoulujen lisäksi Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Etelä-Pohjanmaan Työvoima- ja elinkeinokeskus, Länsi-Suomen lääninhallitus ja Seinäjoen kaupunki.

Käytännön työssä pyritään luomaan toimintaa ja palveluja, joista kaikki hyötyvät. Tutkimusverkoston jäsenet toimivat verkostossa itsenäisinä ja tasavertaisina, toisiaan tukien. Verkoston ytimenä ovat määräaikaisten tutkimusprofessorit. He kokoavat ympärilleen tutkijaryhmän, joka koostuu palkatuista tutkijoista ja ohjattavista jatko-opiskelijoista. Professorit sijoittuvat ohjelmiasopimuksen allekirjoittaneisiin yliopistoihin. Samat yliopistot muodostavat myös Seinäjoen yliopistokeskuksen. Lisäksi yksi osa-aikaisista professoreista työskentelee Lapin yliopistossa. Uusin hanke sijoittuu Turun yliopistoon. Epanet-professorit tutkimusryhmineen ovat merkittävä osa Seinäjoen yliopistokeskusta.

Verkosto sai opetusministeriöltä määrärahan valtion tulevaisuuspaketista. Pääosin verkosto on kuitenkin toteutettu maakunnan omin voimavaroin. Verkoston toiminta on kuvailtu *Tutkimus- ja innovaatio-ohjelmassa*, joka on yksi maakunnallisista teemaohjelmista. Epanet mainitaan kärkihankkeena muun muassa maakunnan yhteistyöryhmän ohjelma-asiakirjoissa. Myös osaamiskeskusohjelmat ja aluekeskusohjelmat mainitsevat laajentuneen Epanet-tutkimusyhteisön yhtenä alueellisena vahvuutena.

Tutkimusverkoston koordinoitavastuu on Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksellä. Se on kuntien ja eräiden korkeakouluyksiköiden muodostama yhdistys, jonka tarkoituksena on korkeakoulu-toiminnan edistäminen maakunnassa. Yhdistyksen Epanet-toiminnasta vastaavat työntekijät työskentelevät yliopistokeskuksen palveluyksikön yhteydessä. He huolehtivat Epanetin monimutkaisesta hankehallinnosta, suunnittelusta ja seurannasta. Yritysrahan lahjoitussopimuksia on tehty 90 yrityksen kanssa ja voimassaolevia sopimuksia ja hallintopäätöksiä on jo yli kahdensadan. Lähes kaikki mahdolliset rahoittajaorganisaatiot osallistuvat verkoston tutkimushankkeiden rahoitukseen. Yritysten lisäksi rahoittajia ovat Etelä-Pohjanmaan liitto, TE-keskus, lääninhallitus ja sairaanhoitopiiri, EU:n tavoite 2- ja 3 -ohjelmat, alue- ja osaamiskeskusohjelmat, ammattikorkeakoulu, yliopistot, Seinäjoen kaupunki ja alueen muut kunnat sekä opetusministeriö. Korkeakouluyhdistys tekee kustakin hankkeesta erillisen sopimuksen professoria toteuttavan yliopiston kanssa. Yliopisto palkkaa työntekijät normaalin akateemisen virantäytön tapaan ja huolehtii hankkeen toteutuksesta.

Epanetissa painotetaan kasvavien toimialojen soveltavaa tutkimusta ja tuotekehitystä. Erityisesti tuetaan kansallisesti uusia ja monitieteellisiä tutkimusaloja, jotka sijoittuvat informaatioteknologian ja maakunnan vahvojen toimialojen yhtymäkohtiin. Tutkimuksen painoaloja ovat informaatioteknologian sovellukset, liiketoimintaosaaminen, elintarvikealan tuotekehitys ja markkinointi, alueet ja hyvinvointi sekä taitoteknologia. Kullekin painoalalle on perustettu vähintään kolme tutkimusprofessuuria.

Jokainen tutkimusprofessori johtaa 3–5 tutkijan tutkimusryhmää. Tutkimusryhmät muodostavat yhteisön, jonka verkostot ulottuvat jäsenkorkeakoulujen kautta koko suomalaiseen ja kansainväliseen tiedemaailmaan. Epanetissa vahvistetaan maakunnan tutkijoiden ja kehittämistyötä tekevien ammattilaisten yhteisöä.

Epanetin tavoitteena oli luoda Etelä-Pohjanmaalle 12 tutkimusprofessuuria ja vähintään 50 uutta tutkijaintoa. Molemmat tavoitteet on saavutettu ja jopa ylitetty: syksyllä 2005 hankkeissa työskentelee 14 professoria ja yhdessä hankkeessa on meneillään rekrytointi. Yksi hanke on päättynyt kesällä 2004, ja sille suunnitellaan jatkoa.

Epanet on tuottanut myös joukon ennalta arvaamattomia hankemuotoja. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin on perustettu neljä hyvinvointialan professuuria, joiden työpanoksesta osa on määritelty kohdentuvaksi Etelä-Pohjanmaalle. Lisäksi Vaasan yliopisto on perustanut alumiinitekniikan yhteistyöprofessorin, joka sijoittuu Vaasaan, mutta linkittyy vahvasti Epanet-verkoston täydennyskoulutuksen ja jatko-opiskelijoiden kautta.

Epanet-verkoston arviointi

Epanet-verkostolle tehtiin ulkopuolinen arviointi vuonna 2004 (Kinnunen, J., Eskelinen, H., Lehto, E. & Karjalainen-Juvelin R.: *Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkosto Epanet – enemmän kuin yliopistokeskus*. Arviointiryhmän raportti 2004. Tampere University Press. Tampere 2004). Raportin mukaan arvioinnin kannalta kiinnostava seikka koski nimenomaan tutkimustoiminnan nivomista maakunnan innovaatiojärjestelmään tilanteessa, jossa elinkeinorakenteeseen kohdistuu kovia rakenteellisia ja osaamiseen liittyviä laadullisia uudistustarpeita. Arvioijat toteavat, että verkoston strategiatyötä on siivittänyt todellinen *bottom up* -ajattelutapa. Yksituumaisuuden ansiosta kaikkien tavoitteet (tutkimus, kilpailukyky, aluekehitys) menestyvät. Etelä-Pohjanmaalla on tarjolla kolmoiskierremallin perusedellytykset: yliopistokeskus ja koulutettua työvoimaa tuottava ammattikorkeakoulu, niiden kanssa yhteistyössä toimivat yritykset sekä kehittäjäorganisaatioiden muodostama alueellinen ja paikallinen julkinen sektori.

Arviointiryhmä kysyy arviossaan, onko Epanet tulevaisuuden verkostoituneen innovaatiojärjestelmän yksi perusmalli, jossa ammattikorkeakoulu toimii väylänä korkeakoulutukseen niillä alueilla ja aloilla, joilla ei ole vaihtoehtoa suoraan yliopistoon hakeutumiselle. Samalla yliopistojen yhteiskunnallisen palvelutehtävän tavoitteellinen kehittäminen avaa yrityksille mahdollisuuksia hyötyä soveltavaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen perustuvista innovaatioista.

Tässä Etelä-Pohjanmaan tutkimuksen ja koulutuksen aluestrategiassa Epanet-verkoston toiminnan turvaaminen priorisoidaan tärkeimmäksi tavoitteeksi kaudella 2005–2008.

Tavoite 1. Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkoston (Epanet) toinen vaihe

Vuoteen 2008 mennessä käynnistetään verkoston toinen vaihe. Kansainvälistä yhteistyötä lisätään sekä verkoston roolia alueellisessa innovaatioverkostossa ja innovaatioiden synnyssä vahvistetaan. Rahoitusmallista tehdään yksinkertaisempi ja pitkäjänteisempi. Rahoitus perustuu maakunnan ja valtion yhteistyöhön. Yhteistyöstä tehdään uusi ohjelmasuopimus, jossa huomioidaan sekä alueen, ammattikorkeakoulun että yliopistojen tavoitteet. Toiminnan liittyminen yliopistojen muuhun toimintaan täsmennetään. Valtion erillisrahoitusta käytetään verkoston toiminnallisen rungon palkkaukseen.

HANKE:

Epanetin toiminnan pitkäjänteistäminen. Epanetin kehitystyön jatkaminen ns. *Triple Helix* -yhteistyönä (yritysten, korkeakoulujen ja julkisen hallinnon tiiviillä yhteistyöllä), pitkäjänteisyyden lisääminen ja toiminnan dynaamisuuden säilyttäminen. Uusien vuorovaikutusmuotojen kehittäminen elinkeinoelämän, yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun välille.

Epanet 2 -hankkeen kustannuksista maakunnan panostus on 1,5 M€, valtion rahoitusosuus 1,4 M€ / vuosi.

4.3 Maisterikoulutukset ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat koulutukset

Etelä-Pohjanmaalla on mahdollista suorittaa monipuolisesti ammattikorkeakoulututkintoja. Epanet-verkoston myötä myös akateemisten jatko-opintojen suorittamiseen on kiinnitetty suunnitelmallisesti huomiota. Epanet-verkoston yhteydessä on käynnistetty kaksi jatko-opintojen edistämishanketta (tekniikan alan tohtorikoulu HOT ja yleinen jatko-opintojen edistämishanke Eduepanet II). Tutkimusverkostossa toimii viisi säännöllisesti kokoontuvaa tutkijatyöryhmää (informaatioteknologia, sähköinen liiketoiminta, yrittäjyys, kuluttajakäyttäytyminen, maaseutututkimus) ja useita satunnaisesti kokoontuvia ryhmiä. Eteläpohjalaisessa koulutusjärjestelmässä on selkeä puute ammattikorkeakoulututkintojen ja jatkotutkintojen välissä. Siksi korkea-asteen aluestrategiassa päähuomio on syytä kiinnittää ns. *masters*-tasoon.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on toteuttanut kahta ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, jotka vakinaistettiin vuonna 2005.

- 1) Sosiaalialan jatkotutkintokokeiluryhmät yhteistyössä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kanssa (Sosiaalialan jatkotutkinto, 60 ov)
 1. ryhmä 1.1.2003–31.5.2004, 9 henkilöä.
 2. ryhmä 1.1.2004–31.5.2005, 15 henkilöä.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on saanut sosiaalialan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (Sosionomi ylempi AMK -tutkinto, 90 op) koulutusohjelmapäätöksen 17.6.2005, jonka mukaisesti se järjestää pysyvästi alan ylempää ammattikorkeakouluopetusta.

- 2) Liiketalouden jatkotutkintokokeiluryhmät yhteistyössä Kokkolan ja Vaasan ammattikorkeakoulujen kanssa (PK-sektorin yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen jatkokoulutusohjelma, 60 ov)
 1. ryhmä 1.9.2003–31.12.2004, 17 henkilöä.
 2. ryhmä 1.9.2004–31.12.2005, 9 henkilöä.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on saanut liiketalouden ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (Tradenomi ylempi AMK -tutkinto, 90 op) koulutusohjelmapäätöksen 17.6.2005, jonka mukaisesti se järjestää pysyvästi alan ylempää ammattikorkeakouluopetusta.

SeAMK on lisäksi vuonna 2005 esittänyt Opetusministeriölle aloitettavaksi seuraavien neljän alan ylemmät AMK-tutkintokoulutusohjelmat, jotka pyritään aloittamaan vuosien 2006–2008 aikana:

- 3) luonnontieteiden alan liiketalouden ylempi ammattikorkeakoulututkinto, 20 paikkaa.
- 4) tekniikan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, 30 paikkaa.
- 5) luonnonvara-alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, 25 paikkaa.
- 6) sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, 20 paikkaa.

Näistä opetusministeriö päättää lokakuussa 2005.

Maisterikoulutus

Vuoden 2004 alusta aloitti toimintansa Seinäjoen yliopistokeskus. Siihen kuuluvat Tampereen yliopiston, Helsingin yliopiston, Sibelius-Akatemian, Vaasan yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston toiminnat Seinäjoella. Yliopistokeskus on tutkimuspainotteinen, ja se pitää sisällään myös Epanet-verkoston tutkimusprofessorihankkeet. Yliopistokeskuksen yksiköt toteuttavat myös maisteriohjelmia, avointa yliopisto-opetusta ja täydennyskoulutusta.

Maisterikoulutusohjelmia pyritään toteuttamaan Epanetin painopistealoilla. Kysymykseen tulevia tutkimusaloja ovat tieto- ja viestintäteknologian sovellukset, liiketoimintaosaaminen, alueet ja hyvinvointi sekä elintarvikeala ja taitoteknologia. Kohderyhmänä ovat aikuiset työelämässä olevat. Lähtökohtana ovat joustavasti työelämän tarpeisiin vastaavat, yliopistojen kanssa yhteistyönä toteutettavat ja uutta luovat ohjelmat, joilla on kytkentä ammattikorkeakouluun.

1. Meneillään olevat maisteriohjelmat
DI-tuotantotekniikan muuntokoulutus (TTY; SeAMK), 35 opiskelijaa
Filosofian maisterin tutkinto, pääaineena tietojenkäsittelytiede (TaY), 20 opiskelijaa
2. Suunnitteilla olevat, kansallisesti profiloituvat maisteriohjelmat
Johtamisen maisteriohjelma 2006 (VY)
Elintarviketurvallisuuden maisteriohjelma 2007–2008 (HY)
3. Suunnitteilla olevat, alueellisesti profiloivat, yksittäisesti toteutettavat
Sosiaalityön maisteriohjelma 2007 (TaY)
DI-muuntokoulutusohjelma (TTY)

Koulutuksen kokonaisuus

Maisterikoulutuksien ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien koulutuksien toteutuksessa pyritään kauaskantoiseen suunnitelmallisuuteen. Koulutusalojen päällekkäisyydet halutaan välttää. Tässä mielessä huomiota kiinnittävät suunnitteilla olevien sosiaalialaan ja johtamiseen liittyvät koulutusalat. TYT:n järjestämä sosiaalityön koulutus on kertaluonteinen maisteriohjelma, joka vastaa juuri tämän hetken työntekijätarpeisiin sosiaalityössä. Koulutus ei muodosta päällekkäistä toimintaa ammattikorkeakoulun sosiaalialan ylemmän AMK-tutkinnon kanssa. Sen sijaan Vaasan yliopiston johtamisen laitos tulee toteuttamaan johtamisen maisteriohjelmaa useampia kertoja samaan aikaan, kun SeAMK:ssa on suunnitteilla kaksi johtamiseen ja yksi liiketoimintaosaamiseen liittyvä ylemmän AMK-tutkinnon pysyväisluonteinen koulutusohjelma. Koulutukset tul- laan koordinoimaan siten, että ne muodostavat toisiaan tukevan verkostoyhteistyön. Päällekkäisyydet nähdään voimavarana ja resurssina. Seinäjoella olevia tiloja, välineitä ja laitteita voidaan käyttää luontevasti ja joustavasti. Johtamiskoulutuksessa yhteistyötä tehdään myös muiden Vaasan ja Keski-Pohjanmaan korkeakoulujen kanssa. Yhteistyö tehdään näkyväksi yhteisellä, pysyvällä *Business Generalia* -sarjalla.

Ylempien AMK-tutkintojen lisäksi SeAMK:ssa kehitetään kansainvälisiä kaksoistutkintoja (*joint degree*) sekä *bachelor-* että *masters-*tasolla. Lainsäädännön salliessa koulutuksia suunnataan kansainvälisille markkinoille. Koulutuksista tehdään pysyviä.

Eri yliopistojen tavoitteet maisterikoulutuksien pysyvyyden osalta poikkeavat toisistaan. Maisterikoulutukset toteutetaan projektiluotoisina, ja ne suunnataan aikuisille työelämässä oleville. Maisteriohjelmat voivat toimia myös kokeilevina koulutuslaboratorioina. Rekrytointipohja osassa maisterikoulutuksia on alueellinen ja osassa valtakunnallinen tai kansainvälinen. Maisterikoulutuksia toteutetaan tutkimuksessa valituilla toimialoilla: ICT-sovellukset, johtaminen, elintarvikeala ja sosiaaliala. Vuosittain valmistuu noin 100 maisteria.

Tavoite 2. Tutkintotavoitteisen koulutuksen laadun vahvistaminen yhteistyötä lujittamalla

Suunnitelmallisuus ja suunnitteluvaiheeseen panostaminen luo pohjan korkealaatuiselle koulutukselle.

A) Tutkintotavoitteellinen koulutus suunnitelmalliseksi

SeAMK:lla on vuoteen 2008 mennessä kuusi vakinaistettua ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävää ohjelmaa, joissa opiskelee 150 opiskelijaa vuosittain. Kansainvälisiä kaksoistutkintoja kehitetään sekä bachelor- että masters-tasolla.

Seinäjoen yliopistokeskuksessa on korkealaatuisia, profiililtaan pysyväisluonteisia, valtakunnallisia maisterikoulutuksia ja alueen työelämätarpeisiin vastaavia vaihtuvaa alaisia maisterikoulutuksia, joiden rekrytointipohja on vahvasti alueellinen. Tavoitteena on, että vuoteen 2012 mennessä Seinäjoen yliopistokeskuksen maisterikoulutuksista valmistuu 100 maisteria vuodessa.

Jatkokoulutusmahdollisuuksia kehitetään kansallisesti ja kansainvälisesti.

B) Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteistyön syventäminen

Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteistyö profiloituu erityisesti liiketoimintaosaamisessa ja johtamisessa. Näissä Etelä-Pohjanmaan kannalta tärkeissä teemoissa yhdistetään voimavaroja, jotta alueelle saadaan riittävästi koulutuksen ja liiketoimintaosaamisen pysyviä asiantuntijoita. Yhteistyössä pyritään osaamisen kumuloitumiseen ja resurssien yhteiskäyttöön sekä vältetään päällekkäisyyksiä.

HANKE:

Tavoitteessa esitettyjen tutkintotavoitteiden mukaisten ylempiin korkeakoulututkintoon johtavien koulutusohjelmien toteuttaminen suunnitellusti yhteisellä foorumilla, esim. yrittäjyyttä edistävän tutkintokoulutuksen sisältöjen kehittäminen.

Jokaisen toteutettavan tutkintotavoitteisen koulutuksen rahoitus suunnitellaan erikseen. Toteutukseen käytetään mahdollisuuksien ja tarkoituksenmukaisuuden mukaan eri rahoituslähteitä (kansalliset, alueelliset, EU:n rahoitusvälineet). Tavoitteessa mainitun maisterikoulutuksen (100 kpl) kokonaiskustannukset ovat 3 M• ja tavoitteessa mainitun ylempään amk-tutkinnon (150 kpl) kustannukset 1 M• / v.

4.4 Verkostoitunut avoin korkea-asteen aikuiskoulutus

Työmarkkinoille saapuvan uuden työvoiman määrä on tulevaisuudessa pienempi kuin työelämästä poistuvien määrä. Työpaikat keskittyvät ja kilpailu osaavasta työvoimasta kovenee. Samalla aikuiskoulutuksen merkitys kasvaa. Koulutustason noustessa korkea-asteen aikuiskoulutuksen kysyntä lisääntyy myös Etelä-Pohjanmaalla. Tässä strategiassa korkea-asteen aikuiskoulutuksella tarkoitetaan täydennyskoulutusta (yliopistot, ammattikorkeakoulu, kesäyliopisto) sekä avointa yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetusta.

Yliopistollisen täydennyskoulutuksen haasteena on sen aseman määrittely osana yliopistojen perustehtäviä. Yliopistollinen täydennyskoulutus on maksullista palvelutoimintaa. Alalla on paljon toimijoita, jotka toimivat toisistaan poikkeavilla rahoitusjärjestelyillä ja toimintaehdoilla. Vaikean markkinatilanteen vuoksi koulutusorganisaatiot ovat aktivoituneet myös kehittämishankkeissa.

Yliopistollisen täydennyskoulutuksen tilaa, rakenteita ja rahoituspohjaa tarkastellaan opetusministeriön vuonna 2004 asettamassa aikuiskoulutustyöryhmässä.

Korkea-asteen aikuiskoulutuksella on alueellisia kehittämistavoitteita. Avoin yliopisto toteuttaa yliopistojen yhteiskunnallista palvelutehtävää lisäämällä koulutuksellista tasa-arvoa. Yliopistotutkintojen kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen siirryttäessä avoimen yliopiston rooli tutkinto-opintoihin johtavana väylänä korostuu. Vuonna 2003 valmistui Avoimen yliopiston valtakunnallinen strategia vuosille 2004–2010, joka on perustana yliopistojen omille avoimen yliopiston toimintaa ohjaaville linjauksille.

Ammattikorkeakoulun aikuiskoulutus on toistaiseksi ollut opetusministeriön rahoituksella toteutettavaa koulutusta. Täydennyskoulutustarjontaa maksullisena palvelutoimintana ryhdytään kehittämään osana tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Avoin ammattikorkeakoulu (aAMK) on aloittanut toimintansa vuodesta 1997, joten kehittämistyö on käynnissä. Haasteena aAMK:lla on koulutustarjonnan kehittäminen ja lisääminen kysyntää vastaavaksi.

Valtakunnallisesti lääninhallitukset laativat yhteistyössä eri alueellisten toimijoiden kanssa aikuiskoulutuksen alueellisia toimenpideohjelmia (AITO). Ohjelmissa arvioidaan mm. alueen elinkeinoelämän ja aikuisväestön koulutustarpeita, koulutustarjontaa ja kehittämistarpeita. Tarkastelun kohteena ovat julkiset koulutuksen järjestäjät (ammattilliset aikuiskoulutusyksiköt, yliopistot, ammattikorkeakoulut ja vapaan sivistystyön oppilaitokset). Alueellinen toimenpideohjelma tukee osaltaan aluestrategiatyötä.

Verkostoitunut korkea-asteen aikuiskoulutus Etelä-Pohjanmaalla

Lähtökohtana tarkastelulle ovat opiskelijälähtöisyys sekä mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan osaamisen päivittämiseen. Toimijoiden välistä yhteistyötä lisäämällä tarjotaan alueen opiskelijoille joustava mahdollisuus opiskella omista lähtökohdistaan, työn ohella ja mahdollisimman lähellä asuinpaikkaa. Samalla koulutuksella saavutettu osaamisen tason nousu jää tukemaan alueen kehitystä. Toisaalta tavoitteena on luoda sisällöltään tai opetusmenetelmiltään uudenlaisia kokonaisuuksia, jotka houkuttelevat opiskelijoita laajemmaltakin alueelta.

Yliopisto- ja korkeakouluopintojen suorittamisessa korostuvat yhä enemmän ns. yksilölliset oppimisen polut. Opiskelijälähtöisyys merkitsee opiskelijan henkilökohtaisen opiskelupolun luomista ja tukemista. Koska aikuiskoulutuksessa yksilöllisyys opintojen suorittamisessa on ollut aina vahvasti läsnä, opiskelutaidot sekä opintojen ohjaus läpäisyperiaatteella eri opintokokonaisuuksissa ovat erityisen tärkeitä. Tutkintotavoitteisen opiskelun lisääntyessä henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatimisessa opiskelijat tarvitsevat entistä enemmän tukea. Koulutusorganisaatioiden resurssit ovat tässä suhteessa vaihtelevia. Tämän tuen tarjoamisessa tarvitaan yhteistyötä ja yhteisiä käytäntöjä.

Verkko-opetus on ollut ja on jatkossakin yksi korkeakoulutoiminnan keskeisistä kehittämis-haasteista. e-Oppimiskeskus on aloittanut toimintansa yhteisenä verkko-opetuksen ja -oppimisen forumina. Verkko-opetuksen kehittäminen liittyy laajasti myös alueellisiin palvelutarpeisiin vastaamiseen. Samalla kun tieto- ja viestintäteknikka antaa mahdollisuuden entistä monipuolisimmille ja joustavimmille opiskelumuodoille, se vaatii kuitenkin merkittävää panosta opiskelun ja oppimisen ohjaus- ja neuvontajärjestelmien rakentamiseen.

Taulukko 4.2 havainnollistaa verkostoituneen toimintamallin lähtökohtia. Opiskelijoiden henkilökohtaisesta intressistä riippuu, millaisia tavoitteita hän opiskelulleen asettaa. Osa haluaa suorittaa tutkinnon, osa saada lisäpätevyyttä tai sivistää itseään. Esimerkiksi avoin yliopisto liittyy kiinteästi tutkintotavoitteiseen koulutukseen, mutta sen perimmäisenä lähtökohtana on tarjota opiskelumahdollisuuksia kaikille opiskelumotiivista riippumatta. Opiskelija valitsee olemassa olevasta tarjon-

nasta, mutta on tärkeää tuoda opiskelijan ulottuville laaja-alaiset valintamahdollisuudet. Siten opiskelijan oppimisen polusta tulee yksilöllisesti hänen tarpeisiinsa räätälöity kokonaisuus. Samalla saadaan aikaan sisällöltään uudenlaisia, poikkitieteellisiä opintokokonaisuuksia.

Opiskelijälähtöisyyden rinnalla koulutustarjontaa voidaan lähestyä ns. organisaatiotarpeista. Täydennyskoulutuksessa organisaatiokohtainen räätälöinti ja tilauskoulutusten määrä kasvaa. Tällöin koulutus suunnitellaan tapauskohtaisesti työnantajan tai eri ammattiryhmien kanssa. Etelä-pohjalainen ominaispiirre on runsas pienten ja keskisuurten yritysten määrä (erityisesti mikroyritysten määrä), joka luo myös omat erityistarpeet täydennyskoulutukselle. Räätälöinnin varjopuoleksi voi olla, että avoimeen hakuun tulevaa täydennyskoulutusta on aiempaa vähemmän tarjolla.

Taulukko 4.2. Lähtökohdat koulutustarjonnan ja tarjoajien yhteistyölle.

Opiskelija	Lähtötaso	Opintojen tavoite tarjoajien yhteistyö	Koulutustarjonta ja
	<ul style="list-style-type: none"> • ylioppilas • toisen asteen tutkinto • ammattikorkeakoulun perus- tai jatkotutkinto • yliopiston alempi tai ylempi korkeakoulututkinto • lisensiaatti- tai tohtorin tutkinto 	<ul style="list-style-type: none"> • tutkinnon suorittaminen • lainsäädännöllisesti määritellyn pätevyuden suorittaminen • tutkintovaatimusten mukaisten opintokokonaisuuden tai yksittäisen opintojakson suorittaminen • pitkä- tai lyhytkestoisen täydennyskoulutuskurssin suorittaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • koulutusalaakohtaisen tarjonnan laajuuden arviointi ja yhteensovittaminen • opintojen vastaavuuden määrittely • henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laadinta ja laaja-alaisen valintamahdollisuuksien tarjoaminen • opiskelun tukipalvelujen järjestäminen
Organisaatio	Organisaatiomuoto	Koulutustarve	Tarjonta ja tarjoajat
	<ul style="list-style-type: none"> • julkinen organisaatio • yritys 	<ul style="list-style-type: none"> • osaamisen lisääminen oman toimialan osaamista ja ammattitaitoa lisäämällä • osaamisen lisääminen yleistä tietotaitoa lisäämällä 	<ul style="list-style-type: none"> • toimialakohtaisen täydennyskoulutustarjonnan laajuuden arviointi ja yhteensovittaminen • tarvekartoitusten laatiminen • yhteistyön lisääminen koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa

Korkea-asteen aikuiskoulutuksen tarjonta

Etelä-Pohjanmaalla tarjotaan 11 yliopiston tutkintovaatimusten mukaista opetusta. Avoimia yliopisto-opintoja voidaan suorittaa yliopistoyksiköiden ohella kesäyliopistossa ja maakunnan kansan- ja kansalaisopistoissa. Avoimen yliopiston verkkopalveluun (www.avoinyliopisto.fi) on koottu kaikki Suomessa järjestettävä avoin yliopisto-opetus. Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto on kerännyt tiedot Etelä-Pohjanmaalla järjestettävistä opinnoista yksiin kansiin *Avoin yliopisto-opetus Etelä-Pohjanmaalla* -oppaaseen. Seinäjoen ammattikorkeakoulu tarjoaa avointa ammattikorkeakouluopetusta. Täydennyskoulutusta tarjoavat Seinäjoella toimivat yliopistoyksiköt, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto. Taulukko 4.3 havainnollistaa toiminnan volyyymia vuonna 2003.

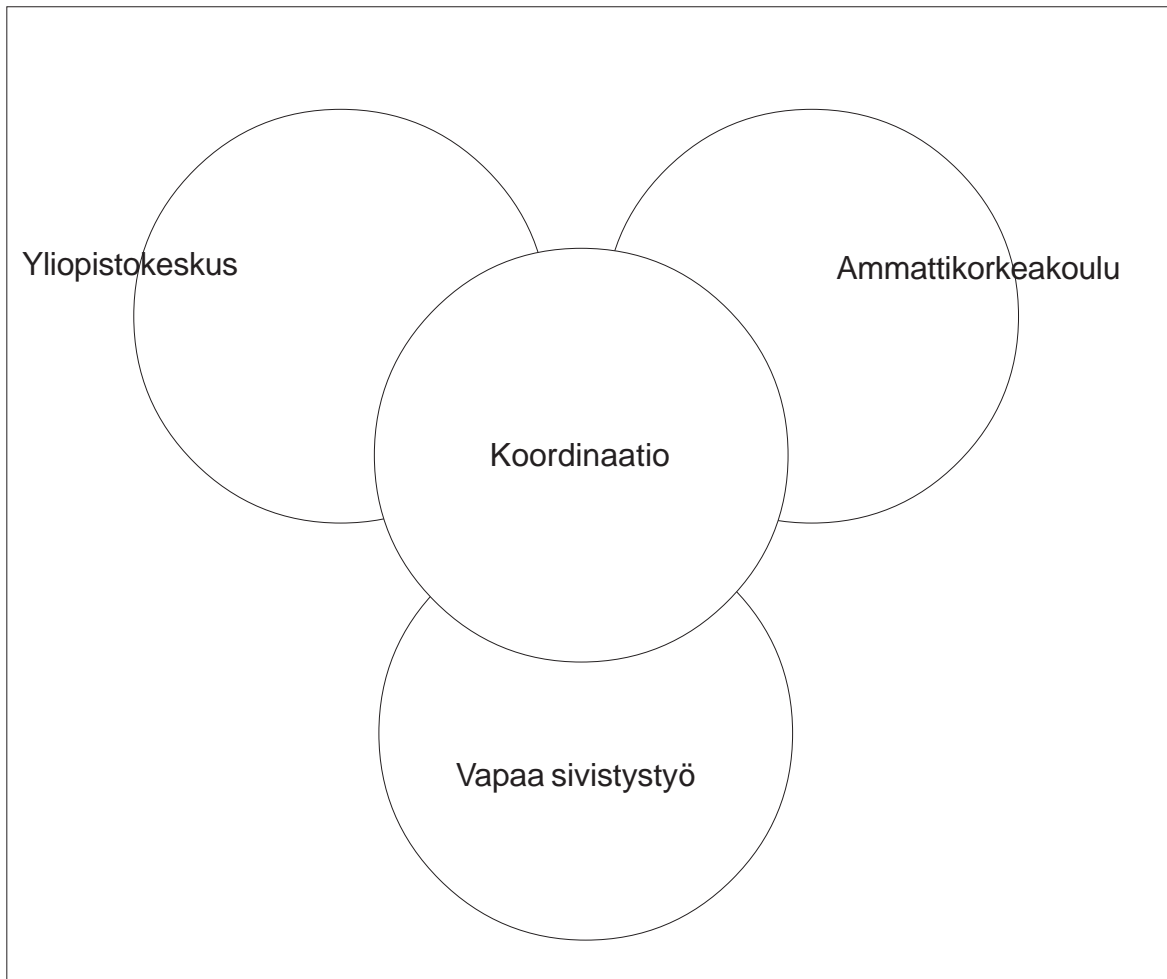
Taulukko 4.3. Koulutustarjonta Etelä-Pohjanmaalla vuonna 2003.

Täydennyskoulutus	Opiskelijat	Lähiopetus-päivät	Lukumäärä	Lyhyt-kurssit	Muut kurssit	Erikoistumis-opinnot
Helsingin yliopisto (MAKES)	1 575	157	56	49	5	2
Sibelius-Akatemia	200	49	10	0	0	0
Tampereen yliopisto (TYT)	1 036	387	30	5	25	0
Tampereen teknillinen yliopisto	35	60	1 (DI-muunto-koulutus)			
Vaasan yliopisto Lévon-instituutti	210	42	12	9	3	0
Seinäjoen ammatti-korkeakoulu	382	126	23	10	5	8
Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto	1 399	21	18	18	0	0
Täydennyskoulutus yhteensä	3 801	842	120	91	38	10
Avoim yliopisto	Opiskelijat	Toteutuneet opintoviikot	Lukumäärä	Perus-opinnot	Aine-opinnot	Erillinen opintojakso
Helsingin yliopisto (MAKES)	12	12	1	0	0	1
Tampereen yliopisto (TYT)	821	291	38	17	3	18
Vaasan yliopisto	tiedot puuttuvat					
Avoim yliopisto-opetus	Opiskelijat	Opintoviikot	Lukumäärä	Perus-opinnot	Aine-opinnot	Erillinen opintojakso
Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto	369	151	23	12	1	10
Kansanopistot	771	483	54	32	9	13
Kansalaisopistot	346	272	34	21	4	9
Avoim yliopisto-opetus yhteensä	2 319	1 209	150	82	17	51
Avoim ammattikorkeakoulu SeaAmk	465	1 089				

Yhteistyö korkea-asteen koulutuksessa

Korkea-asteen aikuiskoulutuksen verkostoituminen on tärkeää esimerkiksi työnjaon näkökulmasta. Suunnitelmallisuudella voidaan välttää päällekkäisyyksiä ja luoda sisällöllisesti uudenlaisia koulutuskokonaisuuksia. Organisaatioiden koulutusprofiilin kirkastumisen myötä voidaan keskittyä ydinosaamiseen. Toisaalta toiminnan yhteisillä rajapinnoilla voidaan hakea synergiaetuja. Selkeämpi työnjako helpottaisi asiakasta valintatilanteessa ja koulutustarjonnan kokonaisuuden tarkastelu paljastaisi kohderyhmäkohtaiset tarjonnan aukot. Kriittisiä kohtia ovat alueen koulutustarpeiden kartoitus, koulustuomijoiden työnjako ja profiloituminen, yhteistyö koulutuksen sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa, yhteistyö tiedotuksessa ja markkinoinnissa sekä yhteisen opiskelijapalvelun kehittäminen (esim. opiskelijanohjaus).

Maakunnan korkea-asteen aikuiskoulutuksessa voidaan erottaa kolme koordinointialuetta (kuvio). 1. Yliopistokeskus yliopistoyksikköineen, 2. ammattikorkeakoulu yksikköineen ja 3. vapaan sivistystyön oppilaitokset. Kehittämistoimia tarvitaan kaikilla kolmella alueella. Lisäksi pidetään tavoiteltavana yhteisen koordinaation kehittämistä alueiden välillä.

Kuvio 4.1. Verkostoituneen korkea-asteen aikuiskoulutus Etelä-Pohjanmaalla.

Tavoite 3. Verkostoituneen avoimen korkea-asteen aikuiskoulutusjärjestelmän luominen

Luodaan ja toteutetaan järjestelmä verkostoituneen korkea-asteen aikuiskoulutuksen kehittämiseksi yhteisellä foorumilla Etelä-Pohjanmaalla. Lähtökohtana tarkastelulle ovat opiskelijälähtöisyys sekä mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen. Toimintamallissa korkea-asteen aikuiskoulutusta kehitetään kolmella rinnakkaisella koordinaatioalueella, joissa koulustoimijoiden työnjako ja profiloituminen tulevat huomioon otetuiksi (yliopistojen yksiköt, ammattikorkeakoulu yksikköineen, vapaan sivistystyön organisaatiot). Koordinointia kehitetään kahdella tasolla: 1. kunkin koordinaatioalueen sisällä 2. kaikkien koordinaatioalueiden kesken.

Kehitetään korkea-asteen aikuiskoulutusorganisaatioiden yhteistoimintaa ja suunnitelmalisuutta tavoitteena alueen koulutustarpeet huomioon ottava, opiskelijaa palveleva yksinkertainen toimintamalli. Luodaan korkea-asteen aikuiskoulutukselle yhteinen opiskelijapalvelu, joka sisältää tiedotus-, markkinointi- ja ilmoittautumisjärjestelmät ja yhteistyön opinonohjauksen järjestämisessä.

Vahvistetaan yhteistyötä koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Luodaan avoimen yliopisto-opetuksen tukipalvelu, jonka avulla opiskelija voi koota opintonsa eri koulutusorganisaatioiden tarjonnasta. Avoimen ammattikorkeakoulun palvelut suunnitellaan tutkintotavoitteista koulutusta tukevaksi. Tuotetaan opinto-kokonaisuuksia suunnitellusti osaksi ylempiä amk-opintoja, maisteriopintoja ja tohtoriopintoja. Tarjotaan suunniteltu avoin väylä kandidaatiksi ja maisteriksi.

HANKE: Kahdentasoisien koordinoinnin kehittäminen ja toteuttaminen, sisältönä esim. vuorovaikutuksen lisääminen yritysten suuntaan ja avoimen korkeakouluopintojen yhteisen neuvonnan kehittäminen. Perustetaan tarvittavat tehtävät kullekin koordinaatioalueelle. Hanke rahoitetaan ensisijassa alueellisin kehittämisarvoin.

4.5 Oppimiskeskuksen ja korkeakoulukirjaston kehittäminen

eOpke toiminta vuonna 2004

Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskus (eOpke) perustettiin vuonna 2004 maakunnan korkeakoulu-yksiköiden virtuaaliopetuksen yhteistyötä lisäämään ja kehittämään. Ensimmäisen toimintavuoden aikana eOpke-konsortion eri yksiköt ovat omilla hankkeillaan luoneet pohjaa yhteistyölle, jota vuoden 2005 aikana on tarkoitus ryhtyä tiivistämään ja syventämään.

eOpke on perustamisestaan saakka toiminut Aluekehitysohjelmasta (AKO) saadun SeAMK:n hallinnoiman hankerahoituksen turvin, joilla on osaltaan luotu toimintaedellytyksiä eOppimiskeskuk-selle: mm. kustannettu osa-aikaisen projektihenkilön palkkaus, tilojen vuokraus, laitehankinnat ja eOpken www-sivujen tuottaminen.

Oppimiskeskuksessa on toteutettu ammattikorkeakoulun ja yliopistokeskuksen toimijoiden erillis- ja yhteishankkeita. Oppimiskeskuksen teknisiä toimintaedellytyksiä on parannettu ja tarpeet on selvitetty.

Tällä hetkellä eOppimiskeskuksen sateenvarjon alla on käytettävissä seuraavat resurssit:

Tilat: videoneuvotteluhuone, digitaalisten aineistojen lukuhuone, korkeakoulukirjasto, muut tilat (työhuoneet).

Koneet, laitteet ja ohjelmistot: videoneuvottelulaitteisto, Marratech, Framin langaton verkko, kolme PC:tä digitaalisten aineistojen lukemiseen (tietokannat).

Strategisia ja toiminnallisia haasteita

Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskuksen tulevaisuuden ja kehittämisen jatkuva haaste on se, miten taataan eOpken sujuva, jatkuva ja laadukas toiminta sekä riittävät palvelut kaikille asiakkaille (opiskelijat, opettajat, tutkijat, suunnittelijat) niin teknologisten kuin pedagogistenkin resurssien ja tuen näkökulmista. Toistaiseksi eOpkea on kehitetty ja hallinnoitu yksiköiden keskinäiseen luottamukseen, sitoutumiseen ja tiiviiseen vuorovaikutukseen perustuvana projektien sateenvarjona, jolla on erityiset toimintamuodot ja -periaatteet ja yhteinen kehittämissuunnitelma. Sateenvarjomallia tullaan edelleenkin kehittämään. Samalla etsitään myös pysyvämpiä hallinnollisia ratkaisuja, jotka sopivat tarkasteltavaksi korkeakoulukirjaston kehittämisen yhteydessä.

Vuoden 2004 käynnistysvaiheen jälkeen on tarkoitus lähteä kehittämään palveluja sekä tekemään tunnetuksi eOpken tarjoamia mahdollisuuksia. Toiminnan vakiinnuttaminen edellyttää virtuaaliopetusta kehittävän henkilöstön palkkaamista. Koulutuksen tuottajaorganisaatioita on koulutettava tuottamaan virtuaaliaineistoja ja siirtämään opetusta sähköisiin ympäristöihin. Virtuaaliopiskeluun liittyvien koulutusten ja muiden palvelujen markkinointia on tehostettava videoneuvottelu, tietokannat) koko maakunnan laajuudessa (seminaarit, *workshopit*). Koulutusten ja seminaarien kohderyhmät ja sisällölliset painotukset määrittävät sitä mille eOpken toiminnassa mukana oleville yksiköille niiden suurin hyöty kohdentuu, mutta muut toiminnot palvelevat kaikkia yksiköitä tasapuolisesti, jos niiden kehittämiseen ja käyttöön halutaan sitoutua.

Jatkuvuuden takaamiseksi tulee jokaisen eOpken yksikön (Sedu, SeAMK, UCS) osoittaa eOpkelle vastuuhenkilö jopa viran tai toimen perustamisella tehtävää varten. eOppimiskeskuksen toiminnan on vastattava myös kansainvälisyyden haasteeseen ja otettava tämä huomioon muun muassa virtuaaliopetukseen liittyvässä hanketoiminnassaan (esim. rahoitusmahdollisuudet 2007 alkavalla EU:n ohjelmakaudella: tutkimuksen puiteohjelma, teknologiaohjelmat ja muut suorat EU-ohjelmat, tiiviimpi monen toimijan alueellinen yhteistyö Etelä-Pohjanmaalla, suuret kansainväliset toteuttajaverkostot).

Toiminnan kehittämisen ja korkean laadun varmistamiseksi niin eOppimiskeskuksessa kuin koko Etelä-Pohjanmaan alueellakin on pysyvään perustoimintaan linkitettävä vahvasti kasvatustieteellistä ja virtuaaliopetuksen kysymyksiin keskittyvää tutkimusta esimerkiksi osana Epanet-verkostoa. Hankkeen rahoittamiseen haettaisiin taloudellista tukea muun muassa tieto- ja viestintäteknologia-yrityksiltä, joilla on myös virtuaaliopetukseen liittyvää tuotekehitystä.

Tavoite 4. Oppimiskeskuksen ja korkeakoulukirjaston kehittäminen

Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskuksen toimintaa kehitetään aloittamalla rtuaaliopetuksen pedagogiikan tutkimus, maisterikoulutus ja täydennyskoulutus ammattikorkeakoulun, alueen yliopistoyksikköjen sekä kasvatustieteellisen tiedekunnan yhteistyönä. Vahvistetaan yritys yhteistyötä soveltamalla eOppimiskeskuksen virtuaaliopetusmenetelmien osaamista maakunnan yritysten tarpeisiin. Kehitetään Etelä-Pohjanmaan eOppimiskeskuksen pysyvämpi hallinnollinen ratkaisu Seinäjoen korkeakoulukirjaston yhteyteen.

Seinäjoen korkeakoulukirjastoa kehitetään yhdistämällä eri korkeakouluyksiköiden kokoelmat yhteen yhteiseen kokoelmaan. Yliopistokeskuksen ja SeAMKin tietojärjestelmäyhteistyötä lisätään sekä e-aineistotietokantojen että kirjallisen materiaalin käytettävyyden lisäämiseksi. Lisätään yliopistokeskuksen kaikkien yksiköiden osallistumista Seinäjoen korkeakoulukirjaston päätöksentekoon ja resursointiin.

HANKKEET:

- 1) Virtuaaliopetuksen pedagogiikan tutkimus- ja koulutusryhmän perustaminen Seinäjoelle. Hankkeen kustannukset ovat noin 95 000 • / vuosi (professori) ja 80 000 • / v (erikoistutkija). Rahoitus voidaan järjestää opetusministeriön kanssa sopimalla amk:n tavoite- ja tulosneuvotteluissa tai osittain hankerahoituksella.
- 2) eOppimiskeskuksen ja alueen yritysten kanssa yhteistyössä toteutettava *eLearning* -teemavuosi 2007. Hankkeen kustannukset ovat n. 150 000 •, ja se toteutetaan hanke- rahoituksella.
- 3) Seinäjoen korkeakoulujen kirjastokokoelmien yhdistäminen ja tietojärjestelmien käytön yhtenäistäminen sekä niihin liittyvät tarvittavat hallinnolliset toimenpiteet. Hankkeen kustannukset ovat 50 000 •, ja sen rahoitetaan korkeakoulujen omista budjeteista.

4.6 Kansainvälisyyden edistäminen

Globalisoituvassa maailmassa kaikki toimijat kohtaavat yhä syvempiä kansainvälistymiseen liittyviä haasteita. Elinkeinoelämän teemahaastattelussa se mainittiin useimmin alueena, jolla yritykset kaipaavat muiden organisaatioiden vetoapua. Tosin kansainvälistymiseen liittyvät tarpeet olivat erityyppisillä toimijoilla kovin erilaisia: yhteistyötä markkinoinnissa, osaajien kielitaidon lisäämistä, palveluja ulkomailta rekrytoituille osaajille, erilaisia vaihto-ohjelmia. Monen yrityksen omat kansainväliset verkostot ovat jo erittäin laajat ja arkipäiväiset. Lisäarvoa odotetaan korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja julkisen sektorin yhteistoiminnasta, joka voisi olla nykyistä tuntuvasti suunnitelmallisempaa.

Kansainvälisyyden ulottuvuudet Seinäjoen yliopistokeskuksessa ja ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakoulussa oppilaiden ja opettajien liikkuvuusluvut ovat hyvää, osin erinomaista kansallista tasoa. Kokonaisuutena vieraskielistä opetusta ja ulkomaalaisia opettajia on vielä vähän. Epanetin tutkimusryhmät toimivat kansainvälisessä tiedeyhteisössä normaalisti (julkaisut, kongressit ja muu tiedeyhteisön vuorovaikutus). Kansainvälisessä hankeyhteistyössä on edetty kohtuullisesti. Osalla toimijoista on jo enemmän kokemusta, osalla ei vielä ollenkaan. Kansainvälistä hanketoimintaa vaivaa kuitenkin monessa organisaatiossa sattuman- varaisuus ja kykenevien

ihmisten vähäisyys. Jossain määrin vieläkin ongelmana on organisaatioiden johdon sitoutuminen, vaikka yleisasenne on myönteinen.

Kansainvälisyys on otettava toiminnassa huomioon läpäisyperiaatteella. Korkeatasoinen kansainvälinen toiminta edellyttää oman osaamisen vahvistamista, selkeää profiilia sekä organisaation johdon ja toimivan henkilöstön vahvaa sitoutumista. Seinäjoen yliopistokeskuksessa ja ammattikorkeakoulussa kansainvälistymistä voidaan konkreettisesti edistää koulutuksen ja tutkimuksen aloilla seuraavasti:

Koulutus

- kansainvälisen näkökulman integrointi opetuksen tavoitteisiin, sisältöihin ja toteuttamiseen. (kotikansainvälistyminen)
- opiskelija ja harjoittelijavaihto
- tutkija-, opettaja-, asiantuntijavaihto
- vieraskielinen opetus
- vieraskieliset koulutusohjelmat (globaalit markkinat)

Tutkimus- ja kehittämistyö

- osallistuminen kansainväliseen tiede- ja kehittäjäyhteisön toimintaan (kongressit, julkaisut)
- kansainvälinen hankeyhteistyö
- asiantuntijapalvelu (esim. kehityshankkeet)
- kansainvälistymispalvelut alueen organisaatioille (osana alueellista vaikuttavuutta)

Kehittämiskohteiden määrittely

Keskeiset kehittämiskohteet liittyvät 1) asiantuntevien ja innostuneiden henkilöiden kouluttamiseen, motivointiin ja tukemiseen, 2) organisaatioiden omien strategioiden terävöittämiseen ja 3) Seinäjoen roolin hahmottamiseen kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla.

Kansainvälisessä toiminnassa on selvästi merkitystä yksilöiden motivaatiolla. Kaikista ei välttämättä tule kansainvälisten kenttien aktiivitoimijoita, mutta kaikkien on saavutettava riittävä perustaso. Euroopan yhteisten työmarkkinoiden kehittyminen tulevaisuudessa edellyttää, että myös opiskelijat saavuttavat riittävän perustason. Kansainvälisen toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen on myös rekrytointikysymys, joka on otettava huomioon uutta henkilökuntaa palkattaessa. Kansainvälinen hanketoiminta edellyttää byrokratiasta vapaata asiantuntijaorganisaation johtamiskulttuuria. Usein pullonkaulaksi on muodostunut hankevalmistelun puutteellinen resursointi, joka ei mahdollista riittävän nopeaa reagointia (esim. valmisteluun liittyvät matkat).

Tavoite 5. Kansainvälistymisen lisääminen

Kansainvälisyyden lisääminen ja syventäminen otetaan tärkeäksi strategiseksi kehittämiskohteeksi yliopistokeskuksen yksiköiden ja ammattikorkeakoulun toiminnassa. Kansainvälisen toiminnan valmiudet ovat uuden henkilöstön rekrytoinnissa keskeisiä rekrytointikriteerejä. Tuetaan henkilöstön kansainvälistymistaitojen kehittymistä käynnistämällä mm. kansainvälisyyskoulutuksia, ja luodaan kansainvälisten hankkeiden valmistelussa tarvittava riskirahoitusjärjestelmä.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulun sekä yritysten ja julkisten organisaatioiden kansainvälistä yhteistoimintaa tiivistetään merkittävästi. Tavoitteena on vuosittain useita kymmeniä kansainvälisiä hankkeita, joissa on mukana sekä eteläpohjalaisia yrityksiä että yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yksiköitä. Tutkintoon valmistuvien kansainvälistymisen valmiuksia nostetaan uudelle tasolle.

Asiantuntijat ja yksiköt osallistuvat aktiivisesti suomalaiseen kehityspolitiikkaan. Henkilöstön asiantuntemusta käytetään hyväksi käynnistettäessä EU:n, Maailmanpankin ym. rahoittamia kehitysohjelmia, jotka voivat pitää sisällään sekä kehittämistä että koulutushankkeita. Tuotteistetaan eteläpohjalaistoimijoiden kansainvälinen asiantuntijuus vientituotteeksi.

Kansainvälistä liikkuvuutta ja työmarkkinoiden toimintaa tuetaan mm. lisäämällä ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden, yhteis- ja kaksoistutkintojen, vieraskielisen opetuksen, kesäkoulujen ja opetussuunnitelmien kansainvälistämisen osuutta. Rakenetaan Seinäjoelle viihtyisä ja toimiva palveluympäristö kansainvälisille opiskelijoille ja asiantuntijoille.

HANKKEET

- 1) Pk-yritysten ja korkeakouluyksiköiden kansainvälistymistä kehittävien yhteishankkeiden katalysointi esim. 7. puiteohjelman rahoituslähteisiin pääsemiseksi.
- 2) Kansainvälisten tutkimusasiamiesten verkoston luominen lähimaakuntien kesken.

4.7 Kilpailukykyisen innovaatioympäristön luominen

Innovaatiopolitiikan lähtökohdat ja tilanne

Alueellisen innovaatiopolitiikan merkitys on kilpailukykyä ja oppivaa taloutta korostavassa alueellisessa kehittämistyössä kasvanut vuosi vuodelta. Aiemman teknologiapolitiikan sijasta suunniteltaan yhä laajempaa innovaatiopolitiikkaa, joka kattaa aiemmin erillisiksi miellettyjä politiikkalohkoja. Innovaatiopolitiikan näkökulma yritysten ja sitä kautta myös alueiden kehittämiseen on laajempi kuin perinteisessä teknologiapolitiikassa, josta ovat hyötyneet lähinnä suuret yritykset ja korkean teknologian pienet ja keskisuuret yritykset. Innovaatiopolitiikassa tarkastellaan kokonaisia osaa- mis- ja kasvualustoja, jotka mahdollistavat yritysten syntyminen ja kasvamisen valituilla painopistealoilla. Alueet ja toimintaympäristöt, jotka eivät kulje kehityksen kärjessä, tarvitsevat omantyyppisen innovaatiopolitiikan.

Innovaatioympäristöt-teemaa on käsitelty Etelä-Pohjanmaan edellisen aluestrategian kohdassa toimintaympäristö. Aluestrategiassa on otsakkeen toimintaympäristö alla kaksi tavoitetta: ”Seinäjoen yliopistokeskus” sekä ”Tutkimus- ja innovaatio-ohjelman maakunnallisen yhteistyöverkoston kehittäminen”.

Kolmessa vuodessa on tapahtunut paljon. Myönteistä kehitystä on tapahtunut niin fyysisten rakenteiden, organisaatorakenteiden kuin myös yhteistyön kehittymisen alueilla.

Luettelonakin muutos on vaikuttava:

- Frami, Mediwest, Logistian laajennus sekä Nikkarikeskus ovat valmistuneet. Alavuden Fasadit suunnitteilla, samoin Framin laajennus.
- Organisaatiot ovat vahvistuneet ja uusiakin on perustettu: Seinäjoen Teknologiakeskuksen toiminnot laajentuneet, yrityspalveluyritysten määrä kasvanut, uusia tutkimusyksiköitä on aloittanut sekä Framissa että Mediwestissä, SC-Research Lapualla, Alumiinialan kehitystyö Alajärvellä, energia-alan kehittäjä Thermopolis Lapualla, ympäristötekniikan WisePark Ilmajoella sekä tietenkin Yliopistokeskuksen käynnistyminen laajentuneen Epanet-verkoston siivittämänä.
- Yhteistyörakenteita on rakennettu lähinnä Framin ja Mediwestin sisäisinä yhteistyöverkoina. Myös koko teknologia- ja innovaatiokylän alueen yhteistyö on käynnistynyt. Maakunnallisista yhteistyörakenteista laajin on amk:n omaan toimintaan pohjautuva yhteistyö. Yhteistyötä on rakennettu myös mm. Epanet-tutkimusprofessoreihin liittyvänä sekä mm. klusteriohjelman- ja aluekeskushjelmatyöllä.

Etelä-Pohjanmaan innovaatiojärjestelmä on hyvin lyhyessä ajassa vahvistunut ja jopa rakentunut kokonaan uudelleen entistä vahvemmalle pohjalle.

Kartta 4.1 Etelä-Pohjanmaan innovaatioympäristö.

Innovaatioympäristön haasteet

Innovaatioita tuottavan toimintaympäristön tekijöitä ovat innovaatiojärjestelmän palvelut, osaavan työvoiman saatavuus, markkinoiden läheisyys, sääntely, verotus ja yritystoiminnan kokonaiskustannukset alueella. Lisäksi on huomioitava asumisolosuhteet, palvelut, kulttuuri, vapaa-ajan viettämismahdollisuudet ja alueen houkuttelevuus luoville ihmisille. Yhteiskunnan tulee kokonaisuudessaan toimia optimaalisesti innovaatioiden ja liiketoimintaprosessien kannalta, mikäli Suomi haluaa menestyä kansainvälisessä kilpailussa. Näin määriteltynä innovaatioympäristön kehittäminen on kattava tehtävä, missio, jonka toteuttaminen sitoo kaikkia alueen toimijoita.

Aluestrategiatyössä innovaatioympäristön kehittämiseen liittyvät seuraavat tavoitteet:

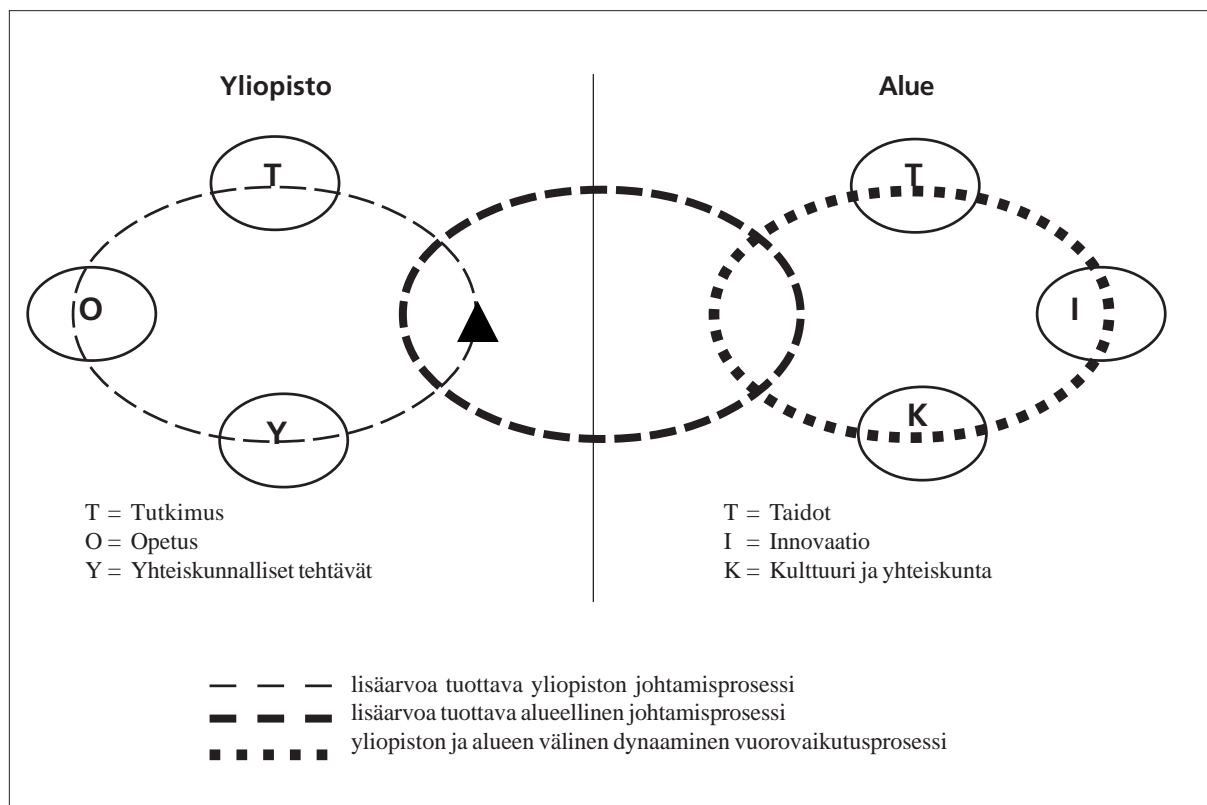
1. Fyysisen innovaatioympäristön kehittäminen erityisesti yritystoimintaa tukevana
Kehittäjäorganisaatioiden toimitilat ovat kehittyneet myönteisellä tavalla lyhyessä ajassa ja niiden yhteydessä on jo nyt laajasti yritystoimintaa.
2. Innovaatioympäristön kehittäminen: palvelutarjonta, logistiset ratkaisut, ympäristön viihtyvyysarvot
Erityisesti teknologia- ja innovaatiokylän alueella on haasteena kehittää aluetta toiminnallisena ja viihtyisänä kokonaisuutena. Se edellyttää kaavoituksellisia ratkaisuja ja toimijoiden yhteistä näkemystä tarvittavista palveluista sekä mm. asuntokaavoitukseen liittyviä linjauksia.
3. Innovaatioympäristön tunnistaminen ja tunnustaminen
Eteläpohjalainen innovaatiojärjestelmä on nuori ja valtakunnallisesti heikosti tunnettu. Oman innovaatiojärjestelmän näkeminen vahvuutena edellyttää alueen toimijoilta hyvää yhteistyötä sekä toisten osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Tavoitteena on saada innovaatiojärjestelmä kartalle realistisena ja profiloituneena kokonaisuutena.
4. Uudet osaamisalueet
Laaja-alainen innovaatioympäristökäsitys ohjaa kehittämään innovaatioympäristöä uusille alueille, kuten matkailuun ja kulttuuritoimintaan. Maakuntatason resurssit innovaatiopolitiikan toteuttamiseen ovat rajalliset, joten yritystasoisissa toimituksissa on tehtävä priorisointia perustuen alueen osaamiseen tai orastaviin kehityspolkuihin. Alueen kehityksen kannalta on tärkeää, että innovaatioympäristö kykenee kehittämään sellaisia resursseja ja ympäristöjä, jotka kykenevät sitomaan monipuolsesti erilaisia yrityksiä alueeseen.
5. Innovaatioympäristön kehittämisen haasteet
Yritysten, kehittäjäorganisaatioiden, koulutuksen ja tutkimuksen sosiaaliset verkostot eivät välttämättä kehity alueellisella tasolla, vaikka maantieteellinen ja kulttuurinen läheisyys usein edistävätkin verkostosuhteiden syntymistä. Yritykset voivat olla kytkeytyneitä toisiinsa perinteisillä tuotannollisilla kytköksillä. Sosiaalinen vuorovaikutus syntyy innovaatioverkostoissa samalla tavalla kuin sosiaalinen vuorovaikutus ihmisten välillä ylipäätään: yhteinen kieli, arvot, tavoitteet jne. ovat tärkeitä.

Elinkeinoelämäyhteydet Seinäjoen yliopistokeskuksessa

Yliopistojen perustehtävien, opetuksen ja tutkimuksen, rinnalle on viime aikoina nostettu yhteiskunnallinen palvelutehtävä, ns. kolmas tehtävä. Yliopistojen perinteisiä perustehtäviä katsotaan laajemmasta näkökulmasta osana alueellista innovaatioympäristöä.

Seinäjoella toimiville yliopistoyksiköille tehdyn kyselyn perusteella yksiköt uskovat kansainvälistyvänsä voimakkaasti seuraavan neljän vuoden aikana. Myös yhteistyöverkostojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistuminen mainittiin vastauksissa. Yliopistoyksiköiden tavoitteena on syventää verkostossa tapahtuvaa kehitystyötä kumppanuudeksi.

Elinkeinoelämän ja yliopistojen välinen toiminta on nähtävä osana suurempaa alueellista kokonaisuutta, ei vain yksittäisinä irrallisina ohjelmina. Elinkeinoelämäyhteyttä ei voi pilkkoa omiksi kehityshankkeiksi. Kuvion 4.2 mallissa otetaan huomioon yliopiston, alueen ja yritysten välinen vuoropuhelu. Oppivan alueen malli edellyttää organisaatioilta poisoppimista jähmeistä vanhoista toimintamalleista sekä vahvaa sitoutumista alueellisiin prosesseihin. Vasta tämä mahdollistaa lisäarvoa tuottavan toiminnan alueellisissa innovaatioverkostoissa. Toinen pohdittava seikka on se, kuinka hyödynnetään ja tuetaan alueen pienyrittäjyyskulttuurista nousevia myönteisiä arvoja.

Kuvio 4.3. Yliopiston, alueen ja yritysten vuoropuhelu.

Elinkeinoelämäyhteydet Seinäjoen ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakoulut luetaan keskeiseksi osaksi alueellista innovaatiojärjestelmää. AMK-lain linjauksen mukaan ammattikorkeakoulun tulee tehtäviään suorittaessaan olla erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa. Yhteyksiä työ- ja elinkeinoelämään pidetään yllä sekä opetuksen (harjoittelut, projektiopinnot, yritysvierailut, luennot, opinnäytetyöt jne.) että tutkimus- ja kehitystoiminnan avulla.

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on harjoittaa opetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä. Tutkimus- ja kehitystyö täydentää yliopistojen perustutkimusta ja osaltaan myös edistää sen sovellusten nopeaa käyttöönottoa aluetasolla. Valtioneuvoston kehittämissuunnitelmassa (KESU 4.12.2003) ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaa on linjattu mm. seuraavasti:

- Ammattikorkeakoulujen erityisenä vastuualueena alueellisessa kehittämistyössä on pienen ja keskisuuren yritystoiminnan tukeminen sekä yhteiskunnan hyvinvointipalvelujen kehittäminen.
- Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyöllä vahvistetaan erityisesti alueellista innovaatio-toimintaa.

- Opettajien ja työelämän yhteyksiä lisätään tarjoamalla kaikille opettajille mahdollisuus osallistua ammattikorkeakoulun yhdessä työyhteisöjen kanssa toteuttamiin tutkimus- ja kehittämiss-hankkeisiin.
- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut tiivistävät yhteyksiään elinkeinoelämään kehittämällä liike-toimintaosaamistaan ja innovaatiopalvelujaan sekä tehostamalla tutkimustulostensa kau-pallista hyödyntämistä.
- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut pyrkivät aktiivisesti tutkimuksensa ja osaamisensa sosiaa-liseen ja kulttuuriseen hyödyntämiseen.

Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyön kulmakiviä ovat:

- vahva yhteys opetukseen ja opinnäytetöihin
- keskittyminen soveltavaan tutkimus- ja kehitystyöhön
- suuntautuminen oman toiminta-alueen kehittämiseen
- tiivis yhteistyö yritysten ja työelämän kanssa
- yhteistyön syventäminen yliopistojen ja muiden tutkimusorganisaatioiden kanssa

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa pyritään jatkuvasti kehittämään ja vahvistamaan yhteyksiä työ- ja elinkeinoelämään. Opiskelijoita kiinnitetään työelämätehtäviin opintojen alkuvaiheesta lähtien esimerkiksi erilaisten projektiopintojen ja harjoitustöiden kautta. Mahdollisimman suureen osaan opinnäytetöistä haetaan kumppani yrityksistä ja työelämästä. Tutkimus- ja kehitystoiminnalla halutaan strategian linjausten mukaisesti vastata alueen yritysten ja työelämän asettamiin kehittämiss-haasteisiin sekä tukea alueellisen innovaatioympäristön kehittymistä. Vuorovaikutus sekä yliopis-tokeskuksen että maakunnallisten kehittäjäorganisaatioiden kanssa pidetään tiiviinä. Tutkimus- ja kehitystoiminnalla tuetaan Epanet-professuuriverkoston painopisteitä, mutta sillä vastataan ver-kostoa täydentävästi myös muihin alueellisiin kehittämistarpeisiin kuten seudullisten osaamiskes-kittymien rakentumiseen. Toimintaa läpäiseviä teemoja ovat yrittäjähenkisyys, innovatiivisuus ja kansainvälisyys.

Työ- ja elinkeinoelämäyhteydet vaihtelevat ammattikorkeakoulun eri yksiköissä sekä perinteistä että toimialasta riippuen. Selkeänä linjauksena on kuitenkin vahvistaa näitä yhteyksiä edelleen ja kytkeä opiskelijat, opettajat ja muu henkilöstö yhä tiiviimmin tähän toimintaan niin, että se on osa arkipäivää. Tavoitteena on tuottaa palvelut nykyistä paremmin, kasvattaa alueen ulkopuolelta tulevaa rahoitusta ja syventää yhteistyötä muiden korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Myös toiminnan seuraamiseen käytettäviä mittareita on tarpeen kehittää.

Työelämäyhteydet on otettava huomioon kokonaisuutena eikä vain yhteydet yrityksiin tai elinkei-noelämään. Korkeakoulutuksen yhteydet työ- ja elinkeinoelämään on pidettävä tärkeässä ase-massa. Pienyritysvaltaisuus, keskimäärin alhainen koulutustaso ja pienet panostukset t&k-toimin-taan ovat maakunnan ominaispiirteitä, jotka on otettava huomioon kehittämistoimenpiteitä laadi-taessa. Korkeakouluilla on merkittävä rooli tiedon levittämisessä ja tutkimustulosten soveltamises-sa yrityksiin ja työelämään sekä opetuksen että hankkeiden avulla. Myös uusia ja ennakkoluulot-tomia ratkaisuja tulisi saada kokeiluun. Yrittäjyyteen on rohkaistava paitsi perinteisillä myös uusilla aloilla (palvelut, kulttuuri jne.). Maakunnan kansainvälistymistä on lisättävä.

Tavoite 6. Kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittäminen

Koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan organisaatioiden yhteistyötä syvennetään ja laajennetaan kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittämiseksi. Innovaatioympäristö muodostuu Seinäjoki Science Parkin ydinalueesta sekä sen maakunnallisesta verkostoitumisesta.

Innovaatioympäristöä kehitetään vuorovaikutteisena, yrittäjyyttä ja yritystoimintaa tukevana ympäristönä. Yritysten ja välittäjäorganisaatioiden yhteistyöllä parannetaan yritysten mahdollisuuksia soveltavan tutkimustiedon ja koulutuspalvelujen käyttöön.

Innovaatioympäristön kilpailukykyä edistetään innovaatioympäristön asumis- ja työympäristön viihtyvyyttä, palveluja, kulttuuritoimintoja ja liikennetkaisuja parantamalla.

Innovaatioympäristön kilpailukyky ja tuloksellisuus arvioidaan.

Tavoitetta toteutetaan mm. aluekeskusohjelman ja osaamiskeskusohjelman osina. Seinäjoen aluekeskusohjelma vastaa kaikkien aluekeskusohjelmien innovaatioympäristön koordinoinnista.

HANKKEET:

- 1) Seinäjoki Science Parkia kehitetään kansallisesti merkittävänä innovaatio ympäristönä. SSP verkostoituu maakunnallisesti sekä kansallisesti ja kansainvälisesti. Erityisesti maakuntatasolla kirkastetaan innovaatiotoimijoiden keskinäistä työnjakoa ja profiilia. Toteutus ja rahoitus: Toteutuksesta vastaavat SSP:n alueen toimijat ja niiden verkostot sekä Seinäjoen kaupunki. Rahoituksessa hyödynnetään mm. kansallisen aluepolitiikan ohjelmaperustaista rahoitusta.
- 2) Kansallisen hyvän innovaatioympäristön toimintamallinen kehittäminen. Seinäjoen seudun aluekeskusohjelma koordinoi kansallista teemaohjelmaa, jossa yhteistyössä kehitetään 25 suomalaisen kaupunkialueen innovaatioympäristöjä. Innovaatioympäristöihin kohdistuvaa tutkimus- ja kehitystyötä tehdään nykyisen teemaohjelmakauden aikana mutta myös sen jälkeen. Toteutus ja rahoitus: Seinäjoen kaupunki ja Seinäjoen teknologiakeskus vastaavat hankkeen hallinnoinnista ja koordinoinnista. Yhteistyössä mukana 25 kaupunkiseutua sekä SM, SITRA, OPM ja KTM.

Liitteet

Liite 1. Valmisteluryhmän aikataulu

3.12.2004	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
20.1.2005	Työseminaari (Suppeampi ja tavoiteryhmät)	Kuortaneen urheiluopisto
17.2.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Mediwest
23.2.2005	Laajempi	Seinäjoki, Frami
4.4.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
3.5.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
9.5.2005	Lähimaakuntien aluestrategiatapaaminen	Vaasa, Ammattikorkeakoulu
25.5.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
8.6.2005	Laajempi	Seinäjoki, Frami
19.8.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
12.9.2005	Suppeampi	Seinäjoki, Frami
20.9.2005	Laajempi	Seinäjoki, Kivirikko

Liite 2. Valmisteluryhmän asettamat tavoiteryhmät ja vastuuhenkilöt

Epanet-verkosto:	Juha Alarinta
Kansainvälistyminen:	Helli Kitinoja ja Sami Kurki
Elinkeinoelämäyhteydet:	Asko Peltola ja Tuomas Rouhunkoski
Maisterikoulutus:	Aira Metsä-Ketelä, Jouni Niskanen
Verkostoitunut avoin korkeakoulu:	Niina Hietaniemi–Virtanen, Irma Jaakkola, Helena Tiilikainen (myöh. Sulevi Riukulehto)
Oppimiskeskus:	Jouni Niskanen, Piia Kattelus
Innovaatioympäristöt:	Timo Lakso ja Erkki Välimäki

Liite 3. Luettelo valmisteluryhmälle esitellyistä ohjelma- ja kehittämissasiakirjoista (esittelijä)

- Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2003–2008 (Vnp 4.12.2003) (Niina Hietaniemi-Virtanen)
- Valtakunnalliset alueellisen kehittämisen tavoitteet (Vnp 15.1.2004) (Erkki Välimäki)
- Opetusministeriön aluestrategia (OPM 2002) (Tuomas Rouhunkoski)
- Koulutus- ja tiedepolitiikan aluestrategia (OPM 2003:40) (Timo Lakso)
- Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma (Sami Kurki)
- Koulutustarjonnan alueellisen tasapainon parantaminen (OPM:n kirje 12.5.2004) (Jouni Niskanen)
- Tutkimus- ja kehitystyö suomalaisissa ammattikorkeakouluissa (OPM 2004:7) (Juha Alarinta)
- Selvitysmies Siuruaisen raportti valtion teknologiarahoituksen alueellisesta hyödyntämisestä (Taru Kiuru)
- Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmat (Tapio Varmola)
- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimuksen rakenneselvitys (Sulevi Riukulehto)
- Globalisaatioraportti Brunilan (Tiina Äijälä)
- Valtion tutkimusjärjestelmän rakenteelliset haasteet. Valtion tiede- ja teknologianeuvosto 25.1.2005 (Seppo Sepponen)

Liite 4. Aluestrategian valmistelussa haastatellut henkilöt

Aho Esko, toimitusjohtaja, Muovilami Oy 24.4.

Blom Eeva, projektipäällikkö, Seinäjoen järjestöalo 5.4.

Hookana Jouko, toimitusjohtaja, PPTH-Norden Oy 24.5

Leino Merja, tuotekehitysjohtaja, Atria Oyj 14.4.

Matikainen Jouni toimitusjohtaja, Epec Oy 25.4.

Nevanperä Erkki, sivistystoimenjohtaja, Teuvan kunta 27.4

Orava Arto, tuotekehityspäällikkö, Epec Oy 25.4.

Sipola Marko, toimitusjohtaja, MSK-Group, Junkkari-Muovi 27.4.

Valtari Juha, teknologiajohtaja, Ruukki Oyj 25.5.

Vatanen Riitta toiminnanjohtaja, Seinäjoen järjestöalo 5.4.